

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVI. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1974. DECEMBER 5.

A TARTALOMBÓL

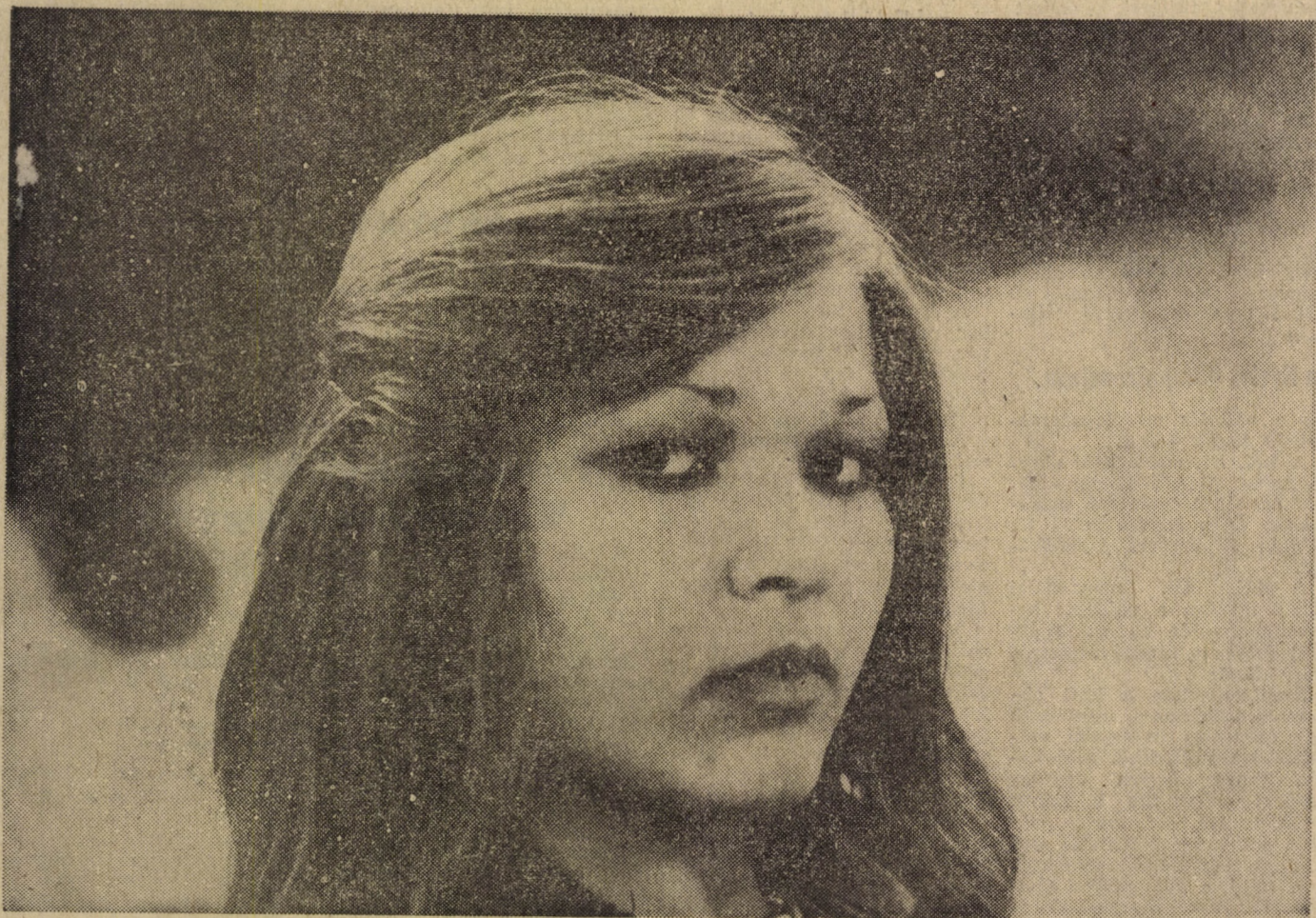
Kollégiumi napok '74

Utolsó interpelláció

Soltvadkert és Vietnam

Ifjúsági parlament —
egy elszalasztott alkalom

Könyvtáriak a tanyasi
könyvtárért

Fotó: Bajusz Károly

FRISS DIPLOMÁSOK

Nem kell feltétlenül megváltanunk a világot, de fel kell készülni rá!

SZÉP VOLT AZ EGYETEMI ELET, szép, mint egy álom, és olyan rövid is. Már harmadéves korunkban, amikor több volt mögöttünk, mint előttünk, szorongva gondoltunk arra, hogy hamarosan vége lesz, és félve töprengtünk az ismeretlen és bizonytalan jövőn — mondja a friss diplomás Bor Irén, volt iparszakos hallgató, aki számára nem érték véget a csodálatos egyetemi évek, hiszen ma már az iparszervezési tanszék gyakornoka.

— Furcsa dolog egyszerre diákból az oktatók közé tartozni, de van előnye is. Az én eddigi hallgatói problémáim most azok gondja, akiknek segítenem kell ezek megoldásában. Tapasztalataim elsősorban a kollégiumi munkában tudom hasznosítani. Már tanulóéveim alatt aktívan részt vettem a kollégiumok KISZ-programjainak szervezésében; most a Makarenkó kollégiumban vagyok nevelő-tanár. Szállást is itt kaptam, a kollégiumban. Eredetileg Szegedre, a volt középiskolámba akartam visszamenni tanítani. Az a munkahely, mint lehetőség, évek óta biztos volt számomra. Váratlanul ért, hogy bent maradhatok a tanszéken, és egyben jólesett a bizalom. A tanszéket választottam, és nem bántam meg. Ez az a hely, ahol leginkább biztosítva van a szakmai továbbfejlődésem. A sok munkám mellett nyelvet is tanulok és készítem a doktori disszertációm. Kezdetben féltem, hogy nem fogom megtalálni a helyem, nem tudok beilleszkedni egy összekovácsolódott gárdába, de felesleges volt az aggodalom. A munkatársaktól az első perctől megkaptam minden lehetséges segítséget.

Irének sikerült jól elkezdenie a jövőjét, elképzeléseit ki-

elégítő munkahelyen elhelyezkednie, de vajon mennyire sikerült ez a többi 850 most végzettnek, akik december 6-án a végzős hallgatók búcsúünnepélyén veszik át diplomájukat.

A PEST MEGYEI TANÁCS Építési Osztályának szűk, de izlésesen berendezett szobájában dolgozik Szabó László, aki a közlekedési szakon végzett. Bár az egyetemi évek befejeződtek, az ott kötött barátságok nem múlnak el egyik napról a másikra. Ezt mutatja, hogy amikor Lacit felkerestem a munkahelyén, véletlenül két régi csoporttársam, Kriston Zsuzsa és Homonnay Annamária is meglátogatta, akik bekapcsolódtak beszélgetésünkbe.

— Régóta érdekelnek társadalmi gazdasági jellegű kérdések. Az egyetem elvégzése előtt nem sokat tudtam a közgazdaságtanról, mikor elvégeztem is, csak kapisgáltam — szerénykedik Laci. — Az elhelyezkedés elég nagy problémát jelentett nemcsak nekem, hanem a többség számára is. Alig akadt olyan végzős, aki konkrét és végleges elképzelésekkel rendelkezett. Nem voltunk tisztában tudásunkkal és a kínáló lehetőségekkel, sem tudtuk mindig reálisan felmérni.

— Az egyetemen lehetetlen a közgazdaságtudomány minden ágát elsajátítani és nincs rá szükség. Mindenkinek csak azt a területet kell alaposan ismernie, amivel a későbbiekben foglalkozik. Ezt a tudást csak a gyakorlatban lehet megszerezni. Az is baj, hogy az egyetemen tanult legkülönbözőbb tárgyakat nem tudjuk egyeztetni, összefüggésbe hozni egymással. Tulajdonképpen a diplomamunkában kellett volna a szintézist megvalósítani, de a diplomamunkák nagy része egy-

eddig kidolgozott mutató módszer alkalmazását jelentette.

— A téma kiválasztását is sokszor motiválta a kényelem — folytatta a gondolatot Zsuzsa.

A DIPLOMAMUNKA ELKÉSZÍTÉSÉVEL és megvédésével kapcsolatban mind a három friss-diplomás kicsit elégedetlenkedett. Hiányolták az alaposabb módszerbeli felkészítést, az izgalmasabb és kevésbé felkapott témák propagálását, a munka irányításában sokszor többet kívántak volna.

Ezek után feltettem a kérdést: miért éppen ezt a munkahelyet választották, ahol dolgoznak, sikerül-e elképzeléseiket megvalósítaniuk, általában meg vannak-e helyeztükkel elégedve. Elsőnek Szabó Laci válaszolt a kérdésre.

— Engem sok minden érdekel, és nem is tudok lemondani bizonyos témákról, ezért választottam munkahelyül a Pest megyei Tanácsot. Itt ugyanis lehetőségem van megismerni mind a népgazdasági, mind a vállalati szintű kérdéseket. A mindennapi problémák mellett alkalmam nyílik bizonyos dolgok mélyebb elemzésére. Ez az a munkahely, ahonnan rengeteget láthatok és nagyon sok tapasztalatot gyűjthetek.

— Nem voltak határozottabb terveim, de egy témakör mindig érdekelt, a konténerkérdés. Most a MÁV-TRANSZ konténercsoportjánál dolgozom. A munkám eléggé mechanikus, inkább operatív jellegű, egyetemi végzettség nélkül is betanulható, de azt hiszem, ahhoz, hogy tovább léphessek, szükséges ismer-nem a munkának ezt a részét is — nyilatkozik Zsuzsa.

— Nekem több ipari vállalatlánál módomban lett volna elhelyezkedni, de mivel közleke-

dési szakon végeztem — szakmai felkészültségem miatt —, úgy éreztem, itt kell elhelyezkednem. Így a VOLAN 21-es Vállalatára esett a választásom. Itt voltam szakmai gyakorlaton is, és jelenleg a volt szemináriumvezetőm a főnököm. Most még csak ismerkedem a vállalattal és kisebb feladatokkal látok el. Rövid idő eltelté után majd komolyabb feladatokkal is megbíznak. A vállalat nem túl nagy, ezért jól áttekinthető, tetszik nekem ez a hely.

AZ ÖTÖDIK FRISS DIPLOMÁS riportalányom Kiss Éva, külkereskedelmi szakon végzett. Most a FERUMION Külkereskedelmi Vállalatnál üzletkötő. Három munkatársával dolgozik egy szobában. A jó légkört, a munkatársak között kialakult jó viszonyt az első percben észrevettem. Éva szavai alátámasztották megfigyelésem helyességét.

— Egyetemi éveim előtt már dolgoztam ennél a vállalatlánál egy évet, és az innen kaptam vállalati ösztöndíjjal tanultam. Ezért négy évet most itt kell dolgoznom, de ez nem kényeszer számomra. A munkám nagyon érdekes és izgalmas. Külföldi cégekkel, illetve azok képviselőivel kell tárgyalnom, és a gyár által termelt termékeket eladnom.

A beszélgetések egyértelműen bizonyítják, nem kell félni a jövőtől, az úgynevezett „nagy élettől”. A fiatal közgazdászok megállják helyüket, ez csak a további szorgalmas munkától, tanulástól és kitartástól függ. Az egyetemen tanuló közgazdász-reményesek bizakodással tekinthetnek a jövő elé. Az egyik riportalány szavait idézve: „Nem kell feltétlenül megváltanunk a világot, de fel kell készülni rá.”

Szénay Márta

Vizsgákra készülve

Mindenkit egyre erőteljesebben foglalkoztatnak a vizsgákkal kapcsolatos problémák, s minket, elsősöket, különösen. Hiszen számunkra az egyetemi életnek ez a része még ismeretlen, mi még csak találkozhatunk, vagy felsős ismerőseinktől, tanárainktól szerzett értesüléseinket újságolhatjuk egymásnak.

Természetesen mindannyian félünk a hamarosan bekövetkező próbatételtől. Aligha van az egyetemen olyan elsős, aki ne tréfálkozott volna így az utóbbi időben:

— A bekövetkező félévben már nélkülözni fog engem az egyetem.

— Már kinéztem az apróhirdetések között egy jó állást magamnak.

Néhány társamat megkérdeztem, hogy melyik vizsgatárgy nyugtalanítja legjobban? A közvéleménykutatás eredményeként az analízis került az első helyre. Az előadások és a szemináriumok ellenére, sokan nem érzik e téren biztosnak a felkészültségüket. A különböző középiskolákból más-más tudást hoztunk magunkkal matematikából, s a különbségeket nem egyenlítették ki az itteni oktatás, sőt a kisebb tudással rendelkezők gyakran még jobban lemaradtak. Így nem csoda, ha sokan szinte teljesen bizonyosra veszik analízisből legalább az egyszerű utóvizsgát. Tanáraink szerint az ő számukra a leghasznosabb megoldás az, ha már most elkezdik a tanult anyagot ismételni, különös te-

kinttel a hiányosságokra, s minél több példát próbálnak megoldani. Javasolják, hogy ha valaki nem érzi elég biztosnak a tudását, problémáival forduljon a szemináriumvezető tanárhoz és vegyen részt az analíziskonzultáción.

A második helyre került a gazdaságföldrajz. Év közben meghallgattuk az előadásokat, de egybéként nagyon keveset foglalkoztunk vele. Pedig az anyag sok, az elméleteken, összefüggéseken kívül rengeteg adatot is kell tudni. Nem véletlenül javasolt az előadó kilenc napot e tárgy tanulására.

Sokan pedig a pg-t említették meg a legfélelmetesebb tárgyként. Igaz, hogy egész évben rendszeresen foglalkoztunk vele, előadásokat hallgattunk és szemináriumokon is feldolgoztuk az anyagot. A bonyolult összefüggéseket, törvényszerűségeket azonban még ennyi munka után is nehéz átlátni, s a pol-gaz. vizsga előtti napokban még nagyon komoly tanulás szükséges, ennek az akadálynak sikeres vételehez.

Nagymértékben függ a vizsgák kimenetele attól, hogy ki hogyan osztotta be a december 16-tól, január 25-ig terjedő időt, s hogyan készül az egyes tárgyakra. Felsőbb évesekkel és évfolyamtársaimmal is beszélgettem ezekről a kérdésekről.

— Legjobb először azokon a vizsgákon túllenni, — mondta

(Folytatás a 3. oldalon)

Felmentés

Németh Györgyöt az egyetemi KISZ-bizottság titkárát az egyetemi pártbizottság pártbizottsági tagsága alól felmentette és hozzájárult ahhoz, hogy a KISZ-bizottság egyetemi KISZ-titkári funkciója alól felmentse. A december 4-i KISZ-bizottsági ülésen Németh Györgyöt a KISZ-bizottság titkári funkciója alól felmentették.

Németh György a IX. kerületi pártbizottság gazdaságpolitikai területtel foglalkozó munkatársa lett.

Huszár István a szakkollégiumban

Fotó: Eszes

A figyelem Fotó: Eszes

Kollégiumi napok '74

Kezembem az újság múltkor száma. A golyabáról szóló cikket nézegettem. S csodálkozom. Mintha már olvastam volna, tavaly is, tavaly előtt is. Csak a formája változott, a tartalma nem. Ennek lényegét a cím jól takarja. „Golyabát kipipálva.” Persze kérdezheti az olvasó: jó, jó, de hát én a kollégiumi napokról akartam írni. Igaz, de az elején megakadtam. A cikkem címét elírták, leírták előttem... kipipálva. Nehéz helyzetben vagyok, hogy milyen címet adjak hát frásom fölé. „Ezen is túlvagyunk”... „ez is megvolt”... stb. Ilyenek járnak az eszemben, de érzem, lapos gondolatok ezek. Hát akkor legyen.

„Kár ilyen szkeptikusan fel-fogni ezeket a dolgokat — mondta egyik lakótársam beszélgetésünk közben — mert a Kollégiumi Napok jól sikerültek. Emlékezz csak vissza, csütörtökön majdnem telt ház volt a Szellemi Fórum Szamarasz Oresztész estjén, az éjszakai vetítésre már megtelt a klub. Pénteken úgy kellett elküldeni az embereket a Rongyos Bálról. Szombat „Hági” előadása délután is behozta a közönséget, este pedig majd szótrobant a klub a nevetéstől Sándor György műsora közben. Igaz, hogy a vasárnapi szakácsversenyre kevesen jelentkeztek, de a közös vetélkedő megint összehozta a gyerekeket. Mit akarsz még? A Balázs Béla Stúdió is érdeklődött, mert filmezni szeretett volna. Mi kell neked, ha ez se jó?”

Hümmögve váltam el lelkendező ismerősömtől. Ez a statisztika, ez megint ki akar szólni velem! Hisz most bizonyították be nekem a nézőszám alapján, hogy remek az, ami: igen belül érzem — mégsem sikerült jól. Azt hiszem igazolnom kell érzésem jogosságát.

Valóban a tények, a számok, a látott tömeg, ismerősöm véleményét támasztják alá. De a tények mögé is be kell pillantanunk, ha nem akarjuk, hogy bécsapjuk saját magunkat. Érdemes végigfutni a programokon. A műsorok egy része „biztos siker” volt. Egyetemünk népszerű oktatói izgalmas témákkal, a szóalkotás péntek esti buli, amely ezúttal Rongyos Bál címet kapott, az egyetemista körökben méltán népszerű humorista, a profi kosárlabda filmek stb. Ezek a műsorok a Kollégiumi Napok nélkül is jelentős tömegeket vonzottak volna és ezekkel nincs is semmi probléma.

A program másik része az, amiről részletesebben kell szólni. Mert ezeknek a műsoroknak kellett megteremteni a Koll. Napok légkörét, ezeknek kellett volna biztosítani a résztvevők jó közérzetét, jó hangulatát. Tulajdonképpen épp ezekért a műsorokért indult be annak idején a Koll. Napok. Azért, hogy igazi diák kavaládé legyen, ahol három nap alatt ismerősöket, emlényeket lehet szerezni. Kollégisták, egyetemisták csapnáják a maguk és vendégeik szórakoztatására. A Koll. Napok azonban mind a mai napig nem érte el ezt a célját. Első alkalmakkor a kezdeti nehézségekre hivatkozva el lehetett intézni, hogy nem úgy sikerült, ahogy tervezték. De ma már ilyen nehézségekre hivatkozni nevétséges lenne. Alapos elemzésre, s ha kell újrazedésre van szükség.

Jelenleg úgy néz ki, hogy a Koll. Napok csak egy program-

dömping, amelyre félelveként ráfognak, hogy ez most a Koll. Napok. Ilyenformában azt hiszem nem érdemes jövőt tervezni neki, mert a megemerkedett költségzámoknál kívül más eredményt nemigen tud felmutatni. A KDB-nek alaposan meg kell vitatnia a tapasztalatokat — bár ez azt hiszem nehéz lesz, mert alig-alig láttuk tagjait a rendezvényeken —, hogy a jövőre nézve tényleg olyan tartalmat adjanak a Koll. Napoknak, hogy a Balázs Béla Stúdió is filmezésre, érdemesnek találja, ne csak „érdeklődjen”. Mert, hogy az idén nem talált olyan diákhagyományt, tömegeket megmozgató „diákkarnevetést”, amilyeneket Veszprémben, Miskolcon, de például az „Eöt-vösön” vagy a „kandósoknál” is megtalálnak.

Ezért a hiányért azonban nemcsak a rendezők, a szervezők a felelősek, hanem jó részben mi diákok is ludasok vagyunk. Gyorsan bizonyításul pár példát, csak az idej elszalasztott lehetőségekből. Rongyos Bál — hatalmas tömeg tolong, mind csupa jó öltözött, majdhogynem frakkos szmokingos alak. Mindenki azt a pár rongyost akarja körberöhögni, akik voltak olyan merészek és a Rongyos Bálra rongyosan jöttek el. Hiába adták Primitívék remek műsort, az est feszélyezett hangulatát ők sem tudták feloldani. Pedig hát hol legyen jó hangulat, ha nem a Rongyos Bálon.

Szakácsverseny — elképzelés — emeletenkénti sütés-főzés, utána közös ebéd a porta előtti előtérben.

Valóság — 350 ember konstátálja családostan, hogy csupán négy terülj asztalkám van, de bizony ez ennyi embernek kevés.

Vetélkedő — A „hivatalos” rész után úgy eltűnt a tömeg, mint a kámfor. A disco ötletét néhányan hangos röhéjjel és nincs idő rá felkiáltással fogadták. A tervezett közös buli persze elmaradt. Nehezen érthető dolog ez. Az ember ha a szobákban érdeklődik, mindenki amiatt panaszkodik, hogy nincs a kollégiumokban hangulat, nincs semmi, ami összehozná az embereket. Ha meg van ilyen lehetőség, akkor pedig nincs rá idő, hogy éljünk vele. Vagy csak ennyire lennének képesek? Szeretném azt hinni, hogy nem. De az én évfolyamomnak már olyan kevés lehetősége van, talán majd a többiek? Ez a kérdés így megint nem ad feleletet, csak a probléma megkerülése. Mi hát a megoldás?

A múltkorai beharangozó cikkben azt írtam, legyen ez a Koll. Napok a kezdet! Sajnos a határidő megint csúszik.

S. J.

A mozgalmi év útján...

Csoportos és egyéni vállalások a kereskedelmi karon

A KISZ KB április 17-i határozatának megfelelően a vezetők szeptemberi salgóbányai előkészítése és a határozat megvitatása után az alapszervezeti vezetőségek gondos előkészítő munkája nyomán október 15-ig a kereskedelmi karon is megszülettek az alapszervezeti akcióprogramok. Az alapszervezeti vezetők figyelmét dicséri, hogy néhány kivételtől eltekintve a kijelölt határidőre elkészítették az akcióprogramokat. Részletes értekezletükön az alapszervezeti titkárok ezeket megvitták, a kari vezetőség is értékelte őket. Ennek alapján a következő tapasztalatok születtek:

Az alapszervezeti akcióprogramok tükrözik az egyetemi és a kari akcióprogramok legfőbb célkitűzéseit.

A legoptimálisabbnak azt a megoldást tartjuk, ahol egy vagy több alapszervezeti vállalkozás köré tömörül az alapszervezet jelentős része. A KK II/1-es csoport fő vállalkozása

a Nyelvi Kör patronálása.

Ez a vállalkozás az alapszervezet 10 tagját érinti.

A KK III. mark. 1-es alapszervezet fő profilja a szakmunkásképző intézetek patronálása és a Nyelvi SG. Ez szintén 15 embert foglalkoztat.

A KK IV. nemzetközi KISZ tagsága a politikai arculatfelmérés és az álláslehetőségeket kutató bizottság köré tömörül.

Szeptemberben a kari akcióprogramokhoz csatoltunk egy csoportos és egyéni vállalkozási lehetőségekből álló listát. Ennek alapján egy-egy csoport elvállalta a szűret (Külker. III. évf. ker. pol.) és a pol. tábor kulturális műsorának megszervezését (Külker. II/4.), a pol. staféta (belker. III. évf. Marketing) és a kari küldöttértekezlet szervezését (IV. évf. belker. szervező), az országos TDK-konferencia előkészítését (III. évf. külker Marketing II.) stb.

Ezen kívül olyan értékes alapszervezeti vállalkozás is születtek, mint a SG. pol. anyagának kidolgozása (III. évf. nemz.).

Ezeknél az alapszervezeteknél az egyéni vállalkozások a csoportos vállalkozások lebontását jelentik. Természetesen az aktívabbak mellett más is vállaltak. Néhány alapszerve-

zetnél nagyon gazdag, színes, sokirányú akcióprogram született. Pl. belker. III. évf. terv., belker. III. évf. marketing, külker. III. évf. nemz., külker. II/3. Ezek többnyire jó alapszervezetek, de ennek ellenére fennáll a veszély, hogy nem sikerül mindent teljesíteniük. Ezt fokozza az őszi mezőgazdasági munkában való részvétel miatti időeltolódás is.

Altalános tapasztalat, szemben az ipar karral,

a kifelé irányultság.

Ez különösen a II. és a III. évfolyamra jellemző.

Az első évfolyamon kb. 50 ember dolgozik az instruktori rendszer, a külföldieket patronáló szakbizottság és a Nyelvi SG keretében.

Ez is bizonyítja, hogy az első évfolyamon végzett munkát politikai munkánk szerves részének tekintjük.

A Nyelvi SG. mellett a kar profiljához (nyelvtanulás, nyelvtudás) kapcsolódik a Nyelvi kör (kb. 15 fő) és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága (kb. 15 fő).

A szakmunkásképző intézet patronálásához is döntő súllyal karunkról kerülnek ki emberek. (kb. 30 fő). Az SG. iránti érdeklődés is nőtt ebben az évben. Ez a kifelé irányultság nem akadályozza az alapszervezeti munkát, hanem kiegészíti azt.

Az alapszervezetek többsége reálisan elemzi, értékeli helyzetét, ez különösen a IV. évfolyamon nagyon alapos, részletes. Ez az elemzés kimutatja, hogy nagyobb mértékű politikai munka a IV. évfolyamon nem várható. A KISZ-munka gerincét itt a jellemzőek lelkiismeretes elkészítése, a munkahelyre való felkészülés alkotja. Csaknem minden alapszervezet tart beszámolókat a nyári szakmai gyakorlatról.

Érdekes tapasztalat, hogy a „közösségfejlesztés” előző programok (kirándulások, színház- és mozilátogatások stb.) jelentőségükönél nagyobb súllyal szerepelnek a IV. évfolyamon. A szabad idő értelmes, közös eltöltése természetesen nem rossz, de megfelelő politikai tartalom nélkül nem hoz igazi hasznot.

Az alapszervezeti akcióprogramok tartalmi tagozódása követi a hagyományos hármas felosztást: politikai mun-

ka, szakmai-tanulmányi munka, közösségfejlesztés.

Az alapszervezetek politikai képzésének alapját a kari pol. oktatáson, majd a pol. táborban való részvétel jelenti.

A „Népi demokráciánk három évtizede” kari pol. oktatásra több mint 200 ember jelentkezett. Emellett több alapszervezetben kitűzték egy-egy bel-, illetve külpolitikai téma megbeszélését. Ezek a témák kapcsolódnak az MSZMP XI. kongresszusára és hazánk felszabadulásának méltó megünneplésére való felkészüléshez.

A tavalyi tanulmányi verseny értékes díjainak hatására három alapszervezet kivételével minden alapszervezet jelentkezett a meghirdetett tanulmányi versenyre. Örvedetes, hogy

a TDK-mozgalom felüldült

a karon. Egyedül csak a III. évf. ker. pol. alapszervezetben mintegy 11 fő vesz részt a TDK-mozgalomban. Az egyéni vállalkozások alapján az idén a TDK-dolgozatok jelentős emelkedése várható. A

szakmai érdeklődést mutatja az is, hogy a szakmai önképzés, szakmai cikkek ismertetése és megbeszélése csaknem minden akcióprogramban szerepel.

Minden akcióprogram bővelkedik kulturális programban. Tért hódít az „Ép testben ép lélek” mozgalom, mely III-IV. évfolyamon az elmaradt testnevelési óra helyett az egészséges sportolást biztosítja.

Összefoglalva: az alapszervezeti akcióprogramok többsége jó, különösen tartalmi vonatkozásban. Az egyéni vállalkozások komplex jellege még nem érvényesült, főleg egy-egy akcióra korlátozódnak csak.

Ezért fontos az egyéni vállalkozások állandó bővítése, s a már teljesített vállalkozások helyett újak meghatározása.

Az akcióprogramok sikeres teljesítése, a további munka szempontjából döntő jelentősége van az alapszervezeti és egyéni vállalkozások folyamatos ellenőrzésének, értékelésének mind az alapszervezeti, mind a kari vezetőség részéről.

Payrits Márton

Tanulmányi kirándulás Veszprém megyében

Kisebbségi kezdeti nehézségek haterelét néztük meg. A tsz ellenére sikerült egy jó kirándulást létrehozni a IV. évf. NGT vállalati modellő csoportnak. Már tavasszal elkezdődött a kirándulás Tardai András vezetésével. Dr. Hosszú Zoltán vezetésével a népgazdterv tanszékéről.

Az út első állomása Veszprém volt, ahol a Bakony Műveket néztük meg Budavári László gazdasági igazgató vezetésével. Itt főként a Zsiguli-kooperációban dolgozó üzem váltott ki érdeklődést, de a vállalat felépítéséről, működéséről annyi kérdés hangzott el, hogy a vállalat vezetője majdnem egy óra hosszat csak ezekre válaszolt.

Délután a devescseri „Virágzó Tsz” modern szarvasmar-

hatelepet néztük meg. A tsz gazdasági működéséről és a magyar mezőgazdaság helyzetéről nagyon kellemes környezetben, fehér asztal mellett beszélgetünk Tardai András Tsz-elnökkel és Kovács Barna elvtárral a megyei gazdasági-politikai osztály helyettes vezetőjével.

Zircen aludtunk, s másnap a Pápai Állami Gazdaságról hallottunk egy előadást dr. Csapszegi István igazgatótól, majd a gazdaság új hűtőházát tekintettük meg.

Kedd este értünk vissza Pestre.

Ezúton köszönjük meg mindazok segítségét, akik részt vettek utunk szervezésében és lebonyolításában.

Új KISZ-vezetőség

Az oktatói KISZ-alapszervezet 1974. november 27-i taggyűlésén új vezetőséget választott. Ennek tagjai: Liener Péter titkár, Andics Jenőné, Blahó András, Diezendi László, Illés Mária, Kandó József, Kovács István, Kulifai József, Madarász Gabriella, Sebestyén Lászlóné, Solyok Pap Márta.

Én is vitatkozom

Vitatkozom a KÖZGAZDÁSZ november 21-i számában megjelent cikkkel, amelyet Vértés András tollából olvashattam. Vitatom azt, hogy olyan lett volna az I. évfolyam küldöttértekezlete, mint amilyennek Vértés cikkéből látszik. S mivel ott voltam, véleményemmel igyekeztem hozzájárulni „az igazság kiderítéséhez”.

Előjáróban szeretném leszögezni, hogy az alapvető elvi kérdésekkel egyetértek. Közös céljaik megvalósításához kölcsönös bizalom szükséges. A KISZ demokráciájának fejlesztéséhez minden feltételt meg kell teremteni. Szabad folyást kell biztosítani a véleményeknek, a javaslatoknak — még ha azok nagymértékben különböznek is —, a személyre szóló kritikáknak. Egyetértek továbbá abban, hogy a jelölt bizottság nehéz feladatát lelkiismeretesen, jól látta el; valamint azzal a gyakorlattal, hogy felhívják a küldöttek a jelölt figyelmét; neki is vannak hibái.

A korábban megjelent szer-

kesztőségi cikkek, amely tájékoztatja a KÖZGAZDÁSZ olvasóit a küldöttértekezletről, megítélesem szerint szintén van téves megállapítása. A jelölt bizottság számára nem volt, de nem is lehetett előírás, hogy kilenc névvel többet ajánljon a jelöltek listájára. Amikor pedig ez szükségessé vált, eleget tudott tenni ennek a feladatának. Az semmiképpen sem róható fel hibájáknak, hogy a választást megelőző beszélgetéseket — a klubban tartott fogadóórákra gondolok — KISZ-tagságunk nem használta ki.

Visszatérve az előbb említett cikkre. Én nem a küldöttértekezlet szempontjait bírálok, hanem az ezekből levont téves következtetéseket. Hiba lenne visszakívanni a még ma is sok helyen meglévő mechanikus választási gyakorlatot. Hosszú évek munkája rejlik a főlzabadtabb véleménynyilvánításokban. Bár korosztályunk sajátja az őszinte szókimondás, mégis egyre gyakrabban lehetünk tanúi — igaz, néha elég nyers formá-

ban — olyan megnyilatkozásoknak is, amelyekre még a közelmúltban sem találtunk volna példát.

Mindezt a szocialista demokrácia fejlődésével függ össze. (A KISZ-nek a demokráciája része az egész szocialista demokráciának.) Éppen ennek érdekében kívánok szólni.

A küldöttértekezlet mindaddig hibátlanul eleget tett feladatának, amíg a küldöttek okosan érvelve elmondták véleményüket. Ha úgy látták jónak, új jelöltre javaslatot beterjesztve. A vita akkor vált értelmetlenné, amikor több küldött háromszor-négyszer kért szót — és kapott is! —, hogy mindazt megismételje, amit már korábban elmondott. A különbséget legfeljebb a fogalmazás egy-egy torzabb hangnemében lehetett fölfedezni. A „többszöri” hozzászólók fogalmazásában nem a spontán hangvétel volt a visszatérő, hanem az elhamarkodott, felelőtlen és sokszor sértő megjegyzések.

Mert ilyen több is akadt. Nem az volt a baj, hogy a szükség-szerűen jelentkező — a széles körű ismerettség hiánya miatt meglévő — problémát új jelöltek állításával próbálták

sokan megoldani. Hiszen természetesen, hogy mindenki arra adja szavazatát, akinek a magatartását, gondolkodását legjobban ismeri. Ez viszont nem vezethet a másik jelölt vagy küldött ledorongolásához. Bármilyen éles is a vita, rendelkeznie kell mindenkinek ennyire higgadtással. Senki sem korteskedhet egyik vagy másik jelölt ellen vagy mellett. Bármenyire szimpatikus számomra az általam támogatott személy, nem szabad megfeleledkezni az egész közösség érdekeiről. Az ilyen hozzászólások rossz irányba terelnek egy értekezletet. Ezek nem tartoznak a KISZ-nek a demokráciájához!

Mindebből az következik, hogy a golyák tanácskozása csak látszateredményt hozott volna? Semmiképpen. Komoly hibát követnek el — a szerkesztőségi cikkekhez hasonlóan —, ha a pozitívumról nem szólnak. A nagy többség fejelemzetten és okosan érvel. A szavazás eredménye egyértelműen őket igazolta.

Úgy érzem, hogy a tudósítás — gyengéi ellenére is — hibebb képet tár elénk, mint Vértés András cikke, amely átsiklik a vitatott problémákon.

Vetlányi Zsolt

A TANÁR mint magánember

Kende István

Az első aki otthonában fogadott. No, persze nem érdem, a körülmények.

Szép, nagy lakás. Tágas szobák, vaskos, koloniál bútorok tompítják a fényt, az egyik ágyon kisbaba pörög, ő tudja kivel. Hátra megyünk. Könyvespolcokkal bélelt kis kuckó, angol, francia, német nyelvű könyvek százai, akad magyar is, Molnár Erik szemből. Két polcon saját művel. Ez hát az alkotóműhely. Dominál a

ifjúsági vezető, az 1944-ben német megszállás idején újra alakult KISZ-nek, a KIMSZ utódjának a titkára, felszabadulás után dolgoztam a pártközpontban, művelődésügyben, külügyben, folytassam?

— Igen!
— 56-tól újságíró voltam, most egyetemi oktató vagyok. A szakmámmal, a külpolitikával lényegében 57-től foglalkozom, a fejlődő országok a kutatási területem.

— Azt hiszem, ezeket az országokat csak némi szkeptikummal nevezhetjük fejlődőknek.

jöttünk be, több generációt is láttam a családban, így az Ön édesanyját, de az unokáját is. Hogyan él itthon?

— Az előbb, mikor azt mondtam, hogy a föltételek adottak a munkámhoz, azt is beleértettem, hogy itt van ez a kis szoba, csend van, nyugalom van. A családról mit mondhatok? A feleségem a Televíziónál dolgozik, szerkesztő, volt már közös filmünk is.

Négy gyermekem van, filmoperatőr, mérnök, munkás, tévéfilm vágó. Jórészt együtt élünk, éppen most várunk egy új családtagot, a hatodik unokát.

Most ha a hobbym érdekli, itt nem tudok semmi különösöt mondani. Séta, játszó az unokámmal, de ha olvasok, akkor máris a szakmámmal foglalkozom. Nézze, nekem két szenvedélyem van: a tanítás és a tudományos munkám. Ez teljesen kitölti az időt, különösen most, pedig alkotói szabadságon vagyok.

— Új könyv?

— A doktori disszertációm írom, az 1945 utáni háborúkról. „113 háború”.

— Optimista ember?

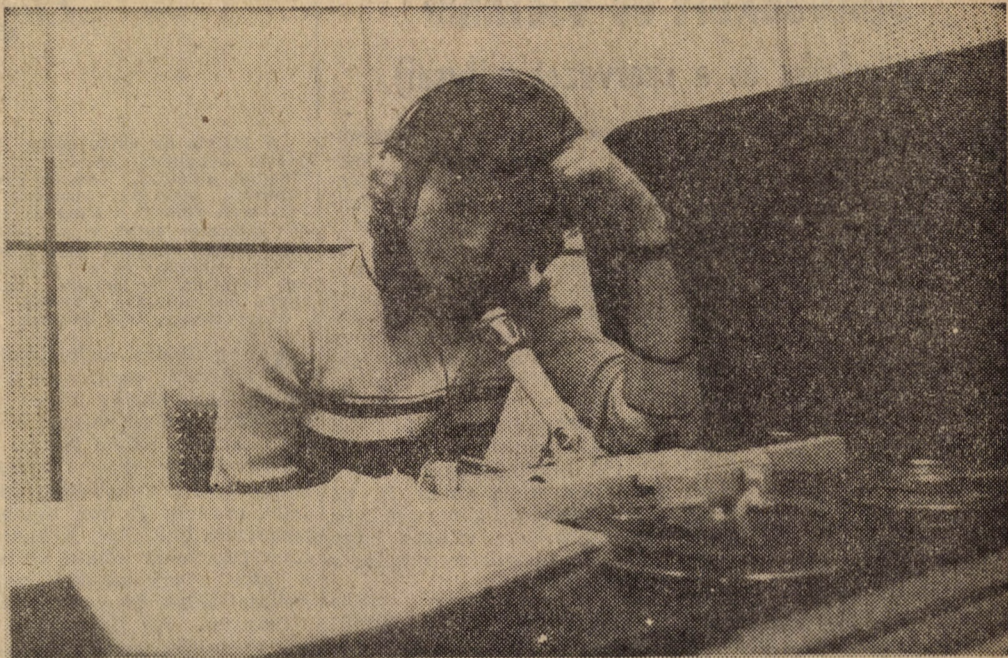
Hosszú távon föltétlenül. De tudom, ahhoz, hogy megvalósuljon, miért harcoltunk, és harcolunk még, sok nehéz küzdelemre van szükség. Bevallom, hogy a maguk korában más elképzelésünk volt a jövőről: könnyebbnek hittük! De nem szégyenlem: mindig hittem abban, amit csinálunk, és ez néha vakká is tehet. En nem mondom azt, hogy például 1956 előtti időkben felismerem volna a törvénytelenégeket, a személyi kultuszt, a torzulásokat. Nem, nem ismerem fel — hittem abban is, amit rosszul csináltunk! És ez baj! De őszintén szólva én nagyobb bajnak tartom, ha valaki ma azt mondja, hogy „és már akkor is láttam, hogy rosszul mennek a dolgok” — de csinálta és éltezte akkor! En ilyen embernek nem tudok hinni!

Azt mindenesetre megtanultam, hogy nem megy minden könnyen, egymásra!

— Erre többféle módon lehet reagálni. Például hátfordítani.

— Gyűlölöm a közönyös embert. En addig érezek valakit embernek, míg más is érdeklődik, mint saját helyzete, mert mindenki annyit ér, amennyire aktív része a társadalomnak. En ezt valom, és ennek az erkölcsi normának akartam megfelelni egész életemben. Ismeri a Színjátékot? Akkor tudja kik állnak a pokol tornácán. A közönyösök! Nekik még a pokolban sincs helyük.

Bánki András

Jelen idő

Fotó: Eszes István

Könyvtáriak a tanyasi könyvtárért

Természetes dolog, hogy minden, ami a könyvvel kapcsolatos, legyen az bár csak egy kis újsághír, azonnal felkelti a könyvtárosok figyelmét. Így történt ez a KÖZGAZDÁSZ-ban megjelent Felszabadulási Emlékversenyünk pályázati felhívásával is. „Adj könyvet egy tanyasi iskolának!” E verseny pont magától értetődően bekerült a könyvtári KISZ-alapszervezet vállalkásai közé. De foglalkoztatja a pártcsoporthoz is, azaz miképpen segíthetné elő, járulhatna hozzá a képzettségéhez, szaktudásához a könyvtári párttagság ahhoz, hogy a tanyasi könyvtár — amit majdan egyetemi kollektívánk fog átvállalni — ne nyűg, gond legyen az iskola pedagógusának, hanem valóban jó segítőeszköz az oktatásban, a műveltség terjesztésében.

Hogy végleges elhatározásra jutottak a könyvtárgyújtással kapcsolatban, egy rövid tanácskozásra hívta meg a könyvtár igazgatója Gyenge Erzsébet, a KÖZGAZDÁSZ képviselőjét. A pártcsoporthoz Szücs Zoltánné, a bizalmi és Mihály Bertalanné képviselője, akik hasznos tanácsokkal, gondolatokkal látták el a szerkesztőjezt és a céltudatosabb könyvtárgyújtás érdekében.

A szerkesztőségben a felgyülemlett könyveket rendszeresen átnézi és válogatja egy könyvtáros, hogy folyamatosan el tudják végezni, ha kell, a könyvkötésművelési és a fülelési munkálatokat. Az átadásra kerülő könyvtár teljes könyv-

tári szerelését, katalógizálását, leltárkönyvkészítését is vállalták a könyvtári kommunisták és KISZ-fiatalok. Sőt, hogy a pedagógus munkáján könnyítsenek — úgy is van elég dolguk — vállalták azt is, hogy néhányan elutazzanak a helyszínre, és megtanítták a felsőbb osztályosokat a kölcsönzési munka lebonyolítására.

Természetesen jó néhány olyan könyvre is szükség lesz — lexikonokra, szótárakra, pedagógus-kézikönyvekre —, amelyekre nem számolhatunk a diákok adományozásából. Ezt részben a könyvtár pótolja a náluk feleslegessé vált vagy nélkülözhető példányokból.

Ha a gyűjtési ütemet nézzük, bizakodók lehetünk. De mi legyen azokkal a könyvekkel, amik kimaradnak a tervezett iskolakönyvtárból? Ezt a szűkebb tematikájú, 20—30 kötetből álló kis könyvtárat egy nagyüzemi szocialista brigádnak adományozzuk vándorkönyvtár címen, s hogyha kiolvasták, az ajándékozás öröme élveze továbbadhatják egy másik brigád kollektívájának.

Ötletekkel gazdagodva, de legfőképpen annak örülve, hogy a néhány soros pályázati felhívás visszhangra talált — köszönjük a könyvtár dolgozóinak vállalatát, hiszen csak az ő munkájukkal együtt lehet teljes az egyetem elhatározása, hogy könyvtárat ad egy tanyasi iskolának.

Utolsó interpelláció

Bizonyára az egyetemi tanács tagjaként végzett képviselői munkának is szerepe volt abban, hogy — immár magánéletemből — saját személyes tapasztalataim mellett, sok emberrel beszélgetve, széles körből gyűjtött véleményeket Kádár Judit egy témáról. Összegezve ezeket, s a belőlük levont következtetéseket közreadjuk, mert a magánéletemből folytatott tájékozódás közérdekű témát érint. Az államvizsgáról van szó, amiről korábban, képviselőként is többször felszólt Kádár Judit, az egyetemi tanács ülésén.

— Feltehetően bárki a kérdést: miért érdemes erre visszatérni? Hiszen a végzősök többsége szeptember óta dolgozik, a vállalatokat pedig általában csak annyiban érdekli az államvizsga, hogy utána a diploma számát — a megfelelő helyre — bevezethessék, ne legyenek adminisztratív hiányosságok a dolgozó kártyáján. Ami miatt mégis érdemes visszatérni a témára egyrészt az, hogy

friss dolgozójuk munkájára. Ahol az első hónapokat ismerkedésre szánják általában hosszabb, ahol viszont már a kezdet kezdetén komoly megbízásokat kap az új dolgozó — érthető módon — rövidebb a tanulmányi szabadság. Utóbbi esetben természetesen az illetőt is sokkal inkább érdekli a munkahelyi feladatai, mint az államvizsga, hiszen későbbi megítélésében is sokat számít, hogy az elején mennyire sikerült bizonyítania. Tehát

objektív körülményekből adódóan is nagyon különböző, hogy ki, mennyi időt és energiát tud fordítani a felkészülésre (nem beszélve arról, hogy szubjektív tényezők is bejáratásuk abba, hogy például azonos időtartamot mennyire használ ki).

Amilyen különböző a felkészülés, olyan különbözőek vannak magában a vizsgában. Megmutatkozik ez a vizsga időtartamában is.

Egyik helyen háromnegyed óráig tart, máshol három perccel több, máshol három perccel kevesebb. Egyik bizottságnál az előre kiadott tételek szerint felelnek a letelezők (általában ezt úgy oldják meg, hogy megtanulják a szakdolgozatuk témájához kapcsolódó 4—5 tételt). Máshol a tétellektől függetlenül a legalapvetőbb dolgok iránt érdeklődnek, megint máshol pedig csak rövid elbeszélést kérnek sor — mit szól az opponens véleményéhez, hol dolgozik, mit csinál stb.

Vagyis nincs egységesített követelményrendszer. Vonatko-

zik ez a szakdolgozatok elbírálására is. Olvastam néhányat és azt tapasztaltam, hogy egy tanszéken belül két szakszeminárium vezető két jelese között is lehet akkora különbség, mint az egy szakszemináriumon belül írt hármas és jeles dolgozat között. Az államvizsga jegyekben mindezek a különbségek nem tükröződnek, azok általában a szigorlatok, illetve a szakdolgozat jegyei körüli értéket mutatnak.

Az államvizsgáról évek óta viták folynak egyetemünkön. Ennek megnyilvánulása a vizsga formájának változása is. Korábban az úgynevezett komplex államvizsga szóbeli és írásbeli részből állt. Hogy az írásbeli eltörölték, az egyes kétértelmű volt az egységes javítás képtelenségének. Most csak szóbeli van, amit komplexnek neveznek. Ezzel szemben — mint láttuk — tételtes számonkérésről a kedélyes beszélgetésig különböző formák léteznek, s

csak néhány helyen beszélhetünk igazán komplex vizsgáról. Általában ott, ahol a tanszék már korábban is igyekezett komplex módon oktatni és számonkérni.

A végkövetkeztetés ebből adódóan kézenfekvő. Amíg a négyéves oktatás során nincs komplexitás az egyes tantárgyak egymásra épülésében, a számonkérésben addig nem lehetséges a korábbi, még a szigorlatokat is jellemző tételtes vizsgázatásról az államvizsgán hirtelen a komplex számonkérésre áttérni. Addig — azt kell mondanunk — a jelenlegi irreális helyzet a reális.

-nak

funkció, valahogy meghitt, nyugalmat árasztó atmoszférára. Rágódom az első kérdésem, hol van már amit terveztem, meg akarom lepni, válaszával neki sikerült.

— Az egyetlen, szakmai végzettségemről tanúskodó okmány szerint lakatos segéd vagyok. Nem végeztem egyetemet, neki kezdtem ugyan Párizsban, de két év után, édesapám halála miatt haza kellett jönnöm. Kandidátus vagyok, anélkül, hogy diplomát szereztem volna, egyetemi oktató, hogy egyetemet végeztem volna.

Párizs, bár viszonylag rövid időt töltöttem ott, meghatározó szerepet kapott életemben. Találkozásom a munkásszervezővel, értelmi utánpótlásom az eszme felé, helyben idekötődök. En nem munkásszervezővel, hanem az osztályhelyzetem, az értelem vitt a munkásszervezőhöz, a maximumhoz. Hazatérve kerültem kapcsolatba az itthoni illegális mozgalommal, közel 40 éves politikai előadói múltam is erre az időre nyílik vissza. Persze, akkor nem ez volt a szakmám.

Voltam tisztviselő, kifutó, eukrász, műfordító — Voltaire legtöbb regénye az én fordításomban jelent meg először magyarul, s Radnóti-val is adtuk ki közösen afrikai népmeséket. Hivatásos forradalmár lettem, közben lebukás, vallatás, munkaszolgálat, majd

— Sajnos ez valóban így van. De hát éppen ezért kell odafigyelni, és megoldást keresni problémáinkra. Túl kell lépniük, a ránk, európaiakra oly jellemző provincializmuson.

— Ilyen tömény gyakorlati tevékenység mellett hogyan tudott tudományos munkát végezni?

— A korábbi időszakra nézve az én iskolám tulajdonképpen a mozgalom volt, hisz régebben vagyok politikai előadó, mint történész. Ma, már ez a feladatom. A feltételek adottak, néha ugyan félbe kell szakítanom a munkát egy-egy utazás miatt.

— Sok felé járt?

— Igen. Legutóbb Stockholmban és Vietnámban.

Mindkét helyen békemozgalmi munkám keretében, az amerikaiak indokínai háborús bűnei vizsgáló nemzetközi bizottság tagjaként.

Nagy öröm számomra, ilyenkor, követségemben volt tanítványaimmal találkozni.

— Milyen lehetőség nyílik így egy ország megismerésére?

— Így nem sok, de korábban, mint újságírónak sokkal több. Egy újságíró két hónap alatt jobban megismerhet egy országot, mint egy nagykövet két év alatt.

— Szerette az újságíró szakmát?

— A legjobban.

— Kende elvtárs! Ahogy így

Vizsgákra készülve

(Folytatás az 1. oldalról)

egy másodikos lány —, amelyekkel egész évben foglalkoztatok, hiszen benne vagytok a problémakörben, nem nehéz felfrissíteni a tanultakat. De azért a vizsgákra is alaposan fel kell készülni. Hallottam, hogy az elsősök közül nagyon sokan mennek december 18-án vizsgázni analízisből, olyanok is, akik elég gyengék belőle. Ők úgy gondolják, hogy egész évben tanulták, ennél jobban már úgy sem fogják megérteni. Nekimennek a vizsgának, „hátha sikerül” jelszóval, pedig nincs igazuk, éppen nekik kellene jobban felkészülni. Nagyon fontos, hogy a felkészülésre elegendő időtök legyen. Az első vizsgára már a vizsgaidőszak kezdete előtt egy-két héttel kezdjétek felkészülni. Senki sem képes minden nap reggeltől estig tanulni. Kell lennie a megszokásnak. Tavaly egymás utánra raktam két vizsgát. Az elsőm még átmenet, de a másodikom meghúztam. Így a saját bőrömmön tanultam meg, hogy nem lehet egyszerre két tárgyra felkészülni. A csoportos felkészülést nem javaslom. Mindenki-nek egyénileg kell elsajátítani az anyagot. De nagyon hasznos, ha azok, akik egy tárgy-

ból ugyanakkor vizsgáznak, a vizsga előtti napon összejönnek, megbeszélik egymással a megtanultakat vagy a felmerült problémákat. Mi ezt tavaly gazdaságtörténetből csináltuk és úgy érzem, meg is volt az eredménye. Végül azt szeretném még elmondani, hogy ha találkoztok valamelyik csoporttársatokkal, elsős ismerősötökkel, ne ijesszék meg őket, s ti se ijedjétek meg a rémtörténetektől, amelyeket saját vizsgálóról vagy vizsgázatókról meséltek nektek.

Hogyan vélekednek az előbbi kérdésekről az elsősök?

— A vizsgáim elosztásában sajnos fontos szerepet játszott az, hogy minél hamarabb befejezzem őket. Utólag rájöttem, hogy egyes tárgyakra nem hagytam elég időt. Sietségemnek persze az is oka volt, hogy az idén a vizsgaidőszak után nincs szünet, azonnal kezdődik a tanítás, s én így próbáltam egy-két napot megtakarítani.

— En először analízisből vizsgázom, december 18-án — kezdte egy kislány a csoportból. Nagyon félek, hogy úversonom kell belőle. Mégis kénytelen vagyok 18-án elmenni, mert decemberben analízisből csak ez az egy vizsga van. Először az olyan tárgyakból szeretnék levizsgázni, amelye-

ket egész évben folyamatosan tanultam. Analízisből a januári vizsgaidőpontig sokat fejlettenék, kiesnek a gyakorlatból, amit a példamegoldásokból szereztem, s hogy a kellő szintet ismét elérjem, sokkal hosszabb tanulásra lenne szükségem.

Igen, mindannyiunknak ez az elsődleges, a legfontosabb: bentmaradni. De akik már tudják, milyen szakra szeretnének menni, azoknak nem mindegy az sem, hogy milyen eredménnyel zárják az első félévet, hiszen ez már beleszámít a későbbi szakosodásba. A felső évesektől erről is érdeklődtem:

— Mindenből jó eredményt elérni nagyon nehéz. Nektek is azt javaslom, hogy leendő szakotok fő tárgyaira fektessetek nagyobb súlyt. Mindenképpen próbáljatok meg négyest, vagy ötöst elérni belőle. Ez nem azt jelenti, hogy a többi tárgy nem fontos, azokból is nagyon készüljétek fel.

Köszönjük a hasznos tanácsokat most már rajtunk a sorom kell mutatni, hogy mit tudunk. Remélem, jövőre nekünk is lesz alkalmunk arra, hogy II. évesekként beszámoljunk sikeres vizsgánk emlékeiről, az elsősöknek.

Sághy Zoltán

Soltvadkert és Vietnam (Az erkölcs és a szervezet pólusai)

1 Szerepeljen itt első premiszaként, kiindulási pontként egy szociográfia a borhámistárról és a tiltott pálinkafőzésztről. Ez a „Szeszmeszterek” című, Zám Tibor tollából született szociográfia (megjeleni a Látóhatár szeptemberi számában is) az észre és a szívre egyaránt ható, felrázó és felkavaró képet rajzol egy, a társadalmi viszonyaink között tenyésző, társadalmunk életlenségét közé elvileg be nem illeszthető, de mégis létező világról.

Ez a kép a múlt egy visszamaradt, kicsi, de annál veszélyesebb darabjának rajza: Bács-Kiskun megye szőlő- és gyümölcsstermő vidékein, szakszövetkezeti körzetekben, szakszövetkezeti háttérrel működő, többnyire kistulajdonos termelők „szeszmeszterekéiséit” ábrázolja. Kísérletet tesz a gazdaság — a maga jól ismert anyagi és tudati jelenségeivel, torzulásaival együtt.

„Egy hektoliter pálinka stb. 125 kiló cukorból és 1,5 kiló élesztőből készül 1,5 palack háztartási gáz felhasználásával. A zugpácra 4000 forintot érő pálinkaanyag költsége 1300 forint körül van, a haszon 2700 forint. Egy szőlő, mértékartó zügfordás — aki havonként egyszer párol egy hektónyi pálinkát, 32 400 forintot rak zsebre. Két-három hetet „dolgozik” azért a pénzért, ami egy jól kvalifikált ipari munkásnak egyévi bére, vagy egy átlagosan kereső tsz-tagnak másfél évi munkadíja!... Ha a zügfordás nem mértékartó, az új jövedelmét többszöröse, sokszorosára növelheti.” Ezek a viszonyok a maguk módján alakítják persze a tudatot is.

Különösen megdöbbentők a maffiaszerű bünszövetkezéseiről, agresszivitásról, egyes helyi vezetők „fertőzőtségéről”, a munka nélkül szerzett, jogtalan jövedelemből származó jóléttel párosult erőteljes pökhendiségről felsorakoztatott tények.

Legyen a második kiindulópont egy konkrét, valóságos, megtörtént, de egyediségben és egyszerűségben mégis általánosítókra alkalmas szituáció, mely egy kis figyelemösszpontosító vizsgálódás után feltáruhat melyben ifjúsági szervezetünk gyengeségének, a munkáját érintő érdektelenségnek, passzivitásnak, vagy csak formális azonosulásnak gyökereit közül néhnány.

Egy vitáról van szó, melynek résztvevői egyik oldalról egyetemünk egy KISZ-alapszerve, másik oldalról pedig néhnány kari, egyetemi szintű KISZ-vezető voltak. Az alapszervezet túlyomó többsége tiltakozott az ellen, hogy a mezőgazdaság megsegítésére végzett munkája hasznának 50 százalékát egy Vietnamban létesítendő szakmunkásképző-intézet javára ajánlja fel, a másik fél pedig ennek helyességét bizonygatta.

Szövezzük le:
A végleges igazság egyértelműen az utóbbiak pártján van. De mégis...

Volt valami aggasztó ebben az alapállításban, ebben a szétválasztásban a „népi mentalitásnak” és a rendszeresített, szilárd világszemléletnek, a politikai ösztönösségnek, „öntudatlanságnak” és a tudatosságának, valamint hordozóknak, az „egyszerű” tagoknak és a „hivatalos” álláspontra képviselő „idegen” funkcionáriusoknak. Az elmékedésre, vizsgálódásra azonban mégsem ennek a két ifjúsági szervezetben belüli pólusnak szinte „természetes” létezés és szétválása érdeme — sokkal inkább a két pólus kapcsolódásának, egymásra hatásának mechanizmusa.

A KISZ nevelő, tudatformáló funkciójának az ilyen és ehhez hasonló problémák helyzetek, választások közötti megvilágításán, mérlegelésén, tudatosításán, a közös álláspont kiláztatásán keresztül kellene érvényesülnie, nem pedig a „felsőbb” régiókból kiinduló, egyébként igaz és helyes irányvonal mikrojelzésének útján.

Legalább formálisan nem. Egyszerűen nem éri meg.

Különösen nem éri meg ennel a felajánlási-szituációval, ahol a fő nyereség talán nem is a sokat szenvedett és rászoruló vietnami népé, hanem az áldozatvállalás, a segítő-készség tudatformáló és önmegmentő önkéntes gesztusán keresztül a mi oldalunkon jelentkezik. Figyelembe véve, hogy gazdaságilag, a „józan, hűvös ész” szemszögéből semmi sem indokolja, hogy a társadalomnak éppen ez a része (a diákság) vállaljon áldozatot (sokkal inkább a havonta

tízezernél többet keresőknek vagy a munka nélkül hatalmas jövedelmet szerzőknek, esetleg éppen a fentebb említett „szeszmesztereknek” kellene adakozniuk, figyelembe véve, hogy végeredményben teljesen önkéntes társadalmi munkáról van szó (rosszul járt volna, aki nem jön el), és hogy anyagilag igazán nem túl jelentős összegről folyt a vita, egyáltalán nem természetes és magától értetődő, hanem mérlegelésre szoruló mindenképpen ez a felajánlás (még akkor is, ha a tudatosabbja számára már az első pillantásra világos, hogy a mérleg melyik serpenyője a súlyosabb).

A helyes álláspont morális kényszerítésével a közös kialakítása helyett éppen a nagyobb nyereségről, az erkölcs- és tudatformáló győzelemről mondduk le, amit az önként vállalt, átértékelt és értett internacionalista kiállítás jelentene.

2 Általánosságban és bizonyos értelemben a szervezet két pólusának kapcsolata deformálódott, pedig ennek a kapcsolatnak a kölcsönhatás-szerű, kettős irányú jellegén alapulhatna csak az ifjúsági szervezet kifelé mutató, alkotó aktivitása, egészséges, termékeny dinamizmusa. A két pólus nem optimális viszonya magába foglalja, az alsó pólus öntevékenységet gátló és benítő mechanizmust: a szervezetet, illetve általában az ifjúságot érintő külső hatások, elvárások a felső pólus által történő asszimilálásának, pontos és automatikus továbbításának lefelé irányuló, egyoldalúan egyirányú mechanizmusát.

Egy „ördögi” körről van dolgunk:

A KISZ jelenleg a kívülről érkező elvárásokra és kihívásokra végeredményben passzív választókat ad az önmaga újratermelésére és saját munkájának értékelésére korlátozódo tevékenységével. Ahhoz, hogy valóban egészséges, hatékony és ütőképes, belülről kifelé sugárzó, magával ragadóan sodró, érzelmi és hiteles feladatokkal rendelkező, valóság-alakító politikai szervezetté váljon, elengedhetetlen az alsó pólus öntevékenysége. Ezt pedig gátolja a fent említett mechanizmus.

A KISZ tudatformáló funkciójának érvényesítésére is rányomja bélyegét az alsóbb és felsőbb szintek kapcsolódásának deformáltsága, megkövesedése. A kölcsönhatások sorozatán keresztül kölcsönös egymást alakítás, önmegújulás helyett megjelenik a „népi mentalitás”, és a másik oldalon a politikai-erkölcsi fejlettség, tudatosság magaslatairól visszatekintő, sokat látott, tapasztalt, kipróbált „veteránok” gyakran elvezető, jobb esetben lekezelő attitűdje. Itt említenéd meg azoknak a tévedése, akik a forradalmiság mai tartalmát a munkában, tanulásban jelölték meg, elhagyva a tudatos célszerűséget, a tudatos politikai cselekvést, ami ezek szerint a forradalmárok másik csoportjának kiváltsága és dolga lenne.

Gramsci így fogalmazott egy írásában: „Egy új kultúra megteremtése nemcsak azt jelenti, hogy egyénileg „eredeti” felfedezéseket teszünk, hanem azt is, hogy a már felfedezett igazságokat kritikailag terjesztjük, mondhatni, „társadalmasítjuk”, s ezzel élő cselekvések alapjává, a koordináció, s a szellemi és erkölcsi rend elemévé változtatjuk. Ha sok-sok embert rávezetünk arra, hogy koherensen és egységesen gondolják el a jelen valóságát, akkor ez fontosabb és „eredetibb” filozófiai tett, mintha egy filozófiai „lángelme” felfedez egy új igazságot, amely kis értelmiségi csoportok birtoka marad.”

A közösen kiírt igazság a felülről kényszerített és elzárkózással párosulttal szemben: egy kicsit utópista ízü, de első lépésként formálisan lélektani, érzelmi ráhatással, „manipulációval” megteremtődhet. Elvileg nem új dolog ez, de a valóságból mégis gyakran hiányzik.

A birtokait és őrzött, de rosszul terjesztett igazság nem jó politika. Nem engedhetjük meg magunknak a kényelmesebb megoldást, hogy „reménytelen ember” jelzővel illetve bábkiről is lemondjunk.

Keservebbé teszi az utat a kistulajdonosi erkölcsőtől a szocialista erkölcsig, Soltvadkertől Vietnámig.

Zimányi Zoltán

„Hogy albattok athéniek, amikor gyermekeitek kitárják keblüket a fegyverek előtt”?

„A kiállítás az antik görög tragédiák hangulatát idézte: „Hogy albattok athéniek, amikor gyermekeitek kitárják keblüket a fegyverek előtt”? A hang az éteren keresztül jutott el az akkor még jórészt valóban alvó görög főváros lakóhoz és a bemondó egy sebtében berendezett diákstúdió mikrofonjába kiáltotta...” (Magyarország 1973. dec. 2.)

Azt az alkalmi diákstúdiót a műszaki egyetemen állították fel és egy év telt el azóta, hogy a fent idézett kiállítás riasztotta Athén lakóit.

Négy-ötezer diák tartotta megszállva a műgyetem épületét, mintegy 50 ezer munkás támogatta harcukat. A harcot, amit fegyverek nélkül vívtak, s amit a munkások „csak” szolidaritásuk erejével tudtak támogatni. Így Papadopoulos elit alakulatai, rendőri brutalitásának semmi nem szabott határt. Am egy hét múlva Papadopoulos eltűnt a politikai élet süllyesztőjében, s bár új junta jött, a felbolygatott politikai élet, a közhangulat világgossá tette — nem húzhatja sokáig. S valóban csak ürügy kellett, ami Ciprusral — a nyáron — be is következett. Hét év katonai katonai diktatúrája ért ezzel véget Görögországban.

Az 1973 novemberi események nélkül valószínűleg mindez nem következett volna be ilyen pergő gyorsasággal. A junta elleni harc kulminációját jelentette a novemberi diáklázadás. Olyan programmal, olyan követelésekkel léptek fel akkor a diákok, amelyek egy része részben megvalósult, nagyobbik része viszont ma is aktuális, politikailag helyes.

A fiataloknak ezt a nagyon érett, kiforrott megmozdulását idézzük fel — a legilletékesebb — Szamarasz Janisz Oresztész segítségével az évfordulóra emlékezve.

— Mindenekelőtt szeretném hangsúlyozni, hogy a novemberi események nem előzmény nélkül valók. A junta uralma alatt — sokszor hallhattunk a diákok harcairól. A közvetlen előzmény — a nyitány — az elmúlt év tavaszán Athén jogi egyetemistáinak megmozdulása volt. A nyugtalanság érezhetően fokozódott egyetemi körökben, ezért az akadémiai élvezdést igyekeztek minél későbbre halasztani. Ennek ellenére, sőt, a jobboldali beállítottságú tanárok figyelmeztetése ellenére október elején — még csak a hallgatói élettel kapcsolatos (oktatási reform, választási szabadság) — követelésekkel léptek fel a diákok. Érezni lehetett viszont, hogy komoly politikai ideológiai törekvések húzódnak meg emögött.

November elején a Georgios Papandreu volt miniszterelnök halálának emlékére rendezett gyászszertartást a résztvevők — köztük diákok — juntaellenes tüntetéssé tették. A junta válasza: 37 tüntetőt letartóztattak (huszát 48 órán belül szabadon engedték) 17 munkás és diák ellen vádat emeltek, és ügyükben gyorsított eljárást helyeztek keltetésbe.

Főként a diákok körében fokozódott a nyugtalanság. A fő centrum ezúttal a műszaki egyetem lett. November második hetében az egyetem négy-ötezer hallgatói mozgósított szervezett formában. Követeléseik ekkor már világos kifejezést, határozott politikai tartalmat kaptak. Jelszavaikkal az ország függetlenségéért, demokratikus kormányért, a demokratikus politikai jogok visszaállításáért, a munkások és parasztek gazdasági-politikai életbe való beleszólási lehetőségéért, az amerikai csapatok kivonásáért, a NATO-ból való kilépésért, minden néppel való testvériségért szálltak síkra. Tehát mélyreható reformokat követelő mozgalom volt, mely a fiatalok magas fokú ideológiai, politikai érettségéről tett bizonyosságot.

November 15-én elfoglalták a műszaki egyetemet. A kápukat elbarikádozták, több napra elegendő élelemmel és ivóvízzel látták el magukat, orvosi ügyeletet szerveztek. November 16-án kora reggel megkezdte működését az egyetem rádiója. Felcsendültek a Görögország-szerte

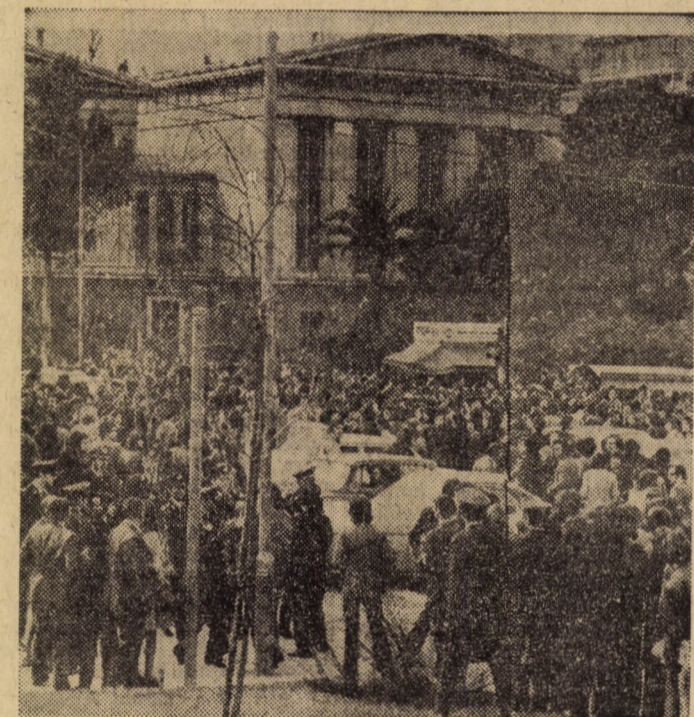
ismert, de tiltott dallamok, Mikisz Theodorakis dala. A zenét meg-megszakítva a fentebb említett jelszavak hangzottak el. Több nyelven tudó bemondó- és szerkesztő gárdát szerveztek. Oráról órára, percről percre átalakították a műsort, kommentárokkal jelentkeztek. Felhívással fordultak a néphez, a munkásosztályhoz és ugyanaznap — 16-án délben — megmozdult Athén és Pireusz munkássága. Elen az

Letartóztatás

építőipari munkásokkal — akik jelenleg a legszervezettebb, legkövetkezetesebb forradalmi erőt képviselik Görögországban — ötvézezer dolgozó gyűrűje fogta körül a műgyetem épületét, rendezett szolidaritási tüntetést a diákok mellett.

A junta megpróbálta leszelni a diákok mozgalmát. A kormány rádiójában megfé-

Az 1973. tavaszi tüntetés

lemlített szülők szólították fel gyermekeiket az „értelmetlen harc” feladására. Majd fenyegetések következtek, s aztán — minden garancia nélkül — harmadrendű követeléseikre vonatkozó ígérekkel igyekeztek félrevezetni a mozgalom résztvevőit. A diákok azonban tisztában voltak azzal, hogy harcuk olyan fokra jutott el, ahol már nem lehet megállni, nem érhetik be rész-ígérekkel. A harc fokozása mellett döntöttek.

Tizenhetedikére virradóra megindult a roham az egyetem ellen. A junta a rendőrség mellett bevetette a hadsereg legkipróbáltabb elit alakulatait, páncélosokat is. A tankok átgázoltak az egyetem kerítésén. A legszörnyűbb az, hogy a kerítés mögött a hallgatók tömegei álltak. Sokan közülük akkor haltak, vagy sérültek meg. Az ezt követő rendőrségi hajsza idején a szó szoros értelmében életveszélyes volt egy rendőrnök arra a kérdésre: „mi a foglalkozásod”? úgy válaszolni, hogy egyetemi hallgató vagyok, vagy építőipari munkás vagyok. Ez elég volt az elhurcoláshoz.

Az Athéni Legfelsőbb Ügyészség hosszú hónapok óta folyó vizsgálatai szerint csak aznap 45 hallgató (köztük néhnány munkás) halt meg és 1250-en sérültek meg. A vizsgálatok közben derült fény arra, hogy az alsóbb beosztású tiszték és katonák közül többen nem voltak hajlandók tüzelni az egyetemistákra. Őket a helyszínen agyonlőtték. A brutalitásnak ez az oldala még ismeretlen, mert ez ügyben nem folyt nyomozás, erre csak véletlenül derült fény. Valószínű, hogy az áldozatok száma a hivatalosan közölté sokkal több. Hiszen ilyen közelharcban feltételezhető, hogy többen haltak meg. A terror utóhatásaként sok szülő még ma sem mer feljelentést tenni gyermeke ismeretlen gyilkosai ellen. És sokan nem is hiszik el, hogy meghalt a gyerekek. Rendületlenül hazavérják, pedig meghalt. Feltételezik, hogy esetleg tömegsírok is létez-

vül egy rendszer bűne, s a politikai gyilkosok nem kerülhetik el a felelősségrevonást. Ezt követeli az egész görög nép.

A műgyetem elfoglalásáról titokban filmet készített az egyik külföldi tévétársaság, amit a tömeg nyomására kénytelenek voltak Görögországban is bemutatni — noha cenzúrázva. Ennek ellenére olyan felháborodást keltett Görögország szerte a rendőrök és a katonák mérhetetlen brutalitása, hogy Pattakosz (Papadopoulos egyik legbizalmasabb emleke) azt mondta, ha tudta volna, hogy a beosztottjai ilyen brutálisan jártak el, öngyilkos lett volna. Reagált erre egy polgári lap: „Még nem késő.” Mindezek után érthető, hogy a választási harc idején minden politikai kénytelen volt ígéretet tenni a felelősségrevonásra. Hogy ez csak egy választási fogás volt, vagy komoly szándék, az rövidesen eldőlt.

A novemberi események részvevői igazi nemzeti hősként ünneplik ma a görög nép. Több városban utcát neveztek el kiemelkedő harcosairól, vagy a műgyetemről. Annak idején a rádió egyik bemondója, illetve szerkesztőjeként tevékenykedett egy nagyon kedves, kifejezetten rádiós-hangú lány, aki most az Egyesült Baloldal egyik oszlopa. Amikor gyűléseken bejelentik, hogy a műgyetem alkalmi rádiójának híres bemondónője következik, percekig tartó, nemzeti hősnek kijáró ünnepléssel fogadják a tömegek.

Azt hiszem sokakban felmerül a kérdés, mi az oka annak, hogy — más országokban lezajlott diákmegmozdulásokkal ellentétben — ennyire érett, egységes, jól szervezett és következetes politikai erőt képviselnek a görög diákok.

A görögországi egyetemen a többségben vannak a munkából élők gyermekei. Itt nemcsak a munkások és a szegényparasztek gyermekeire kell gondolni, hanem a munkásokéval jórészt megegyező kereseti viszonyok között élő kisartermelőkére is. Velük együtt a munkásgyermekek túlsúlyban vannak a görög egyetemeken. S a polgári származásúak körében is erős baloldali hagyományok élnek. Annál is inkább, mert a nagy- és középburzsoázia csemétéi külföldi egyetemeken tanulnak. Ugyanakkor — éppen a fentiek miatt — sok diák kénytelen hosszabb-rövidebb megszakításokkal végezni tanulmányait, dolgozni, hogy anyagi fedezetet legyen a tanulásra. Tehát a munkáséletet is jól ismerő, életpaszta-latokkal rendelkező, ugyanakkor jól képzett, ideológiailag is felkészült fiatalok kerülnek a mozgalom élére. Ez az oka annak, hogy ennyire együtt tudnak működni a munkásokkal.

Természetesen a görög egyetemeken is léteznek anarchista, főleg trockista törekvések (jelenleg éppen ez az egyik gond, de a fő korpusz egésze). A novemberi események idején ez a jórészt a görög kommunista párthoz és annak ifjúsági szervezetéhez tartozó mag képes volt az események menetét döntően befolyásolni annak ellenére, hogy jobbrol is, balról is támadták. Ez az egység, mely az egész akció jellemzője — a gyakorlatban kovácsolódott ki, és világosan megmutatta, hogy a juntának nincs, nem lehet jövője az országban.

Egy dologra szeretném végül felhívni a figyelmet. Egyesek szerint Görögországban most zajlik le az egyetemi ifjúságnak az a mozgalma, ami öt-hat évvel korábban Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban lezajlott. Ez nem igaz. A görög ifjúság harca konkrét politikai-társadalmi körülményekből adódó mozgalom, melynek önálló bázisa van. Így politikai, ideológiai szempontból érettebb és mélyebb, következetesebben maradóbb is a nyugati diákmegmozgalomnál.

Nagy Katalin

Kürthy Hanna rajza

IFJÚSÁGI PARLAMENT

A 3 éves ifjúsági törvénnyel egyidejűleg kibocsátott kormányhatározat rendelkezik arról, hogy „az ifjúság közéleti tevékenységének fokozására, valamint a fiatalok tájékoztatása érdekében a munkahelyeken, a nevelési és oktatási intézetekben a KISZ és az illetékes szakszervezet segítségével legalább kétevenként ifjúsági parlamentet kell tartani”.

Egyetemünk mintegy 150, a KISZ-korosztályba sorolható oktatót és alkalmazottat foglalkoztat, akik számára október 13-án az egyetem állami vezetése a KISZ-szel és a szakszervezettel kötött meg a határozatban előírt ifjúsági parlamentet. A rendezet tehát — betűje szerint — végrehajtották. De vajon szelleme szerint is?

Lapozgatom a parlamenten elhangzottokról utólagos összefoglalót nyújtó „Emlékeztetőt”. A válaszadók között az egyetemi irányításból számos név szerepel: *Berend, Stark, Orosz, Szuhay, Solymár elvtársak, Boér, Kollarik és Gyenge elvtársnők*. A címszavakra pillantva az a benyomásom: fiatal oktatóink és dolgozóink számos problémája vetődött fel és készített reakcióra az „illetékeseket”. A széles spektrumú kérdésszelekkel mégsem volt mindenki megelégedve. Vajon ez csupán az ifjonti türelmetlenség számlájára írható?

Gebhardt Márton technikus, a dolgozói KISZ alapszervezet titkára a dolgozóktól összegyűjtött kérdéseket nyomja a kezembe, amelyeket a parlament előtt a vezetők is megkaptak. Az egyes kérdések mellett plusz-, mínusz- és kérdőjeleket látok.

— A válaszadás tényét és minőségét rövidíttem a jellekkel — magyarázta. — Láthatod, a 9 kérdés közül kettőre, a szabadsággal és a tanulmányi szerződéssel kapcsolatosra egyáltalán nem kaptunk választ. Három felelettel egyetértettünk, a többi mellett a kérdőjelet azt jelenti: semmitmondó általánosságokkal kellett megelégednünk. Nézd csak meg az emlékeztetőt! — rántja elő fiókjából az „okmányt”. — Különösen figyelj a válaszok befejező mondataira! Például, az egyetemi munkaerő-vándorlásról: „...okait ki kell vizsgálni!” Vagy a bölcsődei ellátás ügyéről: „...A szakszervezet elismerte a kérdés jogosságát és rövid távon szeretne mindenképp megoldást találni!” Továbbképzési lehetőségeinkkel és igényeinkkel kapcsolatban pedig az szerepel: „... az egyetem tett már úttörő erőfeszítéseket ezen a téren, de további konkrét megoldásokra van szükség”. Hogyan? Mikor? Ki a felelős? Üdülési beutalót csak akkor kapunk, ha „az igények bejelentése időben megtörténik”. Ez legalább fél évvel korábbi

kérelmet jelent, és akkor sem biztos, hogy kapsz, vagy hogy egy házaspárt azonos üdülőbe utalnak be. Ez mondjuk mászton igen kényelmetlen, nem?

Továbbra is fenntartjuk, hogy béreink kb. 30 százalékkal alacsonyabbak, mint az egyéb munkahelyeken hasonló beosztásúaké, és mi még csak KK- vagy más különmunkát sem tudunk vállalni, mint az oktatók. Belátjuk, hogy a lehetőségek szélesek, az anyagi keretek szűresek, de azért valamivel több tenniakarást, segítőkészséget és eredményt várunk.

Kovács István (gyakor-nok az ipari üzemszervezési tanszéken) már nem egyszerűen az adott válaszok tartalmát (tartalmatlanságát?) kifogásolja, hanem magával az egyetemi ifjúsági parlament koncepciójával nincs kibékülve:

— Szerintem a szervezők azzal sem voltak teljesen tisztában, hogy mi is egy ilyen „szembesítés” feladata. Az ifjúsági törvény szelleme szerint itt az állami vezetésnek arról kellene beszámolnia a fiatalok előtt, hogy a törvény helyi értelmezésében, megvalósításában milyen lépéseket tettek, és hogyan szándékoznak továbbhaladni. Ez most lényegében nem parlament volt, hanem panaszdélután, ahol pedig a panaszközvetítő nem is jelenthetett újdonságot vezetőink számára. Hasznosabb lett volna egy interpellációs nap alkalmával csokorba gyűjteni a fájó pontokat és a parlamenten már a folyamatosan lévő intézkedésekről számot adni, megvalósításukhoz további ötletekre serkenteni. Akkor talán konstruktívabb hangulata és kevésbé „muszáj”-féle lett volna a véleményeserének.

és vezetőink is felkészültebben fogadhatták volna a reklamációkat. Ha viszont csak ilyen egyoldalúan mondanivalónk egymás számára, akkor ne rendezünk egy formális parlamentet, csak azért, hogy egy határozatnak eleget tegyünk!

— Nem véletlen — mondja *Kazár Péter*, az ipargazdaságtan tanszék tanársegédje (ő is az elégedetlenek egyike — hogy a kérdéseinkre kapott reflexiókban oly gyakran fordult elő „az adott kereteken belül mindent megteszünk” kitétel. Számomra ez indokolta meg a válaszok többségének felszínességét. Ugyanis, amikor a fizetések növelését, a szociális juttatások mértékét keveseljük, valójában olyasmit követelünk vezetőinktől, amiben ők nem illetékesek. Az egyetem költségvetési szerv, anyagi forrásaink döntő részét nem maga teremti elő. Így az „adott kereteken belül” a helyzet állandó javítása nem valószínűsíthető meg. Ehhez

a keretek bővítésére lenne szükség, ami viszont a felsőbb szerv, a mi minisztériumunk döntésétől függ. Az utóbbról hallottunk is a parlamenten. Arról viszont nem, hogy vezetőink tesz-

nek-e lépéseket azért, hogy pénzügyi eszközeink szaporodjanak.

Ez persze nemcsak a fiatalokat érdekli. Mi azért vetjük fel a kérdést ilyen élesen, mert úgy látjuk, a pályakezdés itt az egyetemen lassúbb, döcögősebb, mint „külső” munkahelyeken. Jövedelmünk csak úgy emelkedhet, a kinti közgazdászok átlagjövedelmének szintjére, ha sok különmunkát vállalunk, ennek pedig óhatatlanul az oktatás látja kárát, amit csak fokoznak az áldatlan munkakörülmények, a tan-széki helyiségek zsúfoltsága, a segédmunkaerő hiánya. Pedig a fiatalokat hiába ösztönzik az otthoni munkára, hiszen rendszerint még nincs önálló lakásuk. Ördögi körbe kerülünk: kerestetünk lényeges emelést akkor követelhetjük jogosan, ha a munkában bizonyítunk, de a helytállás előfeltételeinek híján vagyunk! Úgy vélem az, hogy a fiatalok így látják helyzetüket, szerepet játszott abban, hogy az ifjúsági parlamenten konstruktívnak aligha nevezhető légkör alakult ki.

A fiatal oktatók és alkalmazottak házi parlamentjének tehát ezúttal — bár talán lehetne ellenpéldát találni — korántsem volt sikere. A negatív véleményekben változó hőfokon nyilvánult meg az elégedetlenség, de a másik fél helyzetének reális megítélését is befolyásolja a temperamentum és az egyéni, nemzedéki elfogultság. Egyben azonban a többség megegyezik: *így nincs értelme!*

Mi a vélemény a másik oldalon, az állami vezetésben? Hogyan értékeli ott az ifjúsági parlamentet?

Stark elvtárs az ifjúsági törvény helybeli végrehajtását irányító ifjúsági bizottság elnöke eredményesnek, hasznosnak, építőnek tartotta.

— Különösen áll ez akkor — mondta —, ha figyelembe vesszük, hogy első ifjúsági parlamentünket egy fél évvel korábban kellett megtartanunk a tervezetnél tekintettel az országos ifjúsági parlament időpontjára.

En nem támadást és védekezést vettem észre, hanem jogos séreimeket, és többnyire konkrét válaszokat, intézkedési terveket. Alapvetően azok csak akkor kényeszerűltek, ha egy panasz vagy igény teljesítése valóban nem a mi hatáskörünkbe tartozik (mint pl. a nyelvtanítók ügye).

Amelyek viszont főlünk függnek, azok többségére nézve már útban van a megoldás. Lehet, hogy voltak homályos kijelentések, de mögöttük valóságos intézkedések rejlenek.

Például a bölcsődekérdés megoldására néhány napon belül tervezetet kapunk. Az egyetem pénzügyi lehetőségei ma jobbakká, mivel fejlesztési alapunk egy része indokolt esetben lakásépítési kölcsönre

fordítható, melynek összege a 40 ezer Ft-ot is meghaladhatja. A kölcsön jogosságára nézve azonban valóban gyenge a tájékoztatás. Szakszervezetünk épp most végez egy felmérést oktatóink, alkalmazottaink körében lakásvizonyaikról, várható kölcsönigényeikről. A Nyelvi Intézet teremtendjait rögtön a parlament után 2 további szobával enyhítettük, s erre korábban is került volna, ha tudunk a problémáról. Így állunk a laboránsok, műszakiak továbbtanulási igényeinek elbírálásával is: az intézkedések előtt meg kell vizsgálnunk indokoltságukat.

A „külső” munkahelyekhez képest alacsony kereset nemcsak a fiatalok, hanem az idősebbek panasza is, oka főképp a hosszabb gyakorlati idő. Évről évre dúl a vita arról, hogy a mindössze másfél százalékos évi bérfeljelzésből minden korosztály arányosan részesüljön-e vagy valamelyik előnybe kerüljön? Az utóbbi időben mégis a fiatalok kaptak többet, belátva, hogy nekik még nem áll módjukban számottevő különjövedelmet szerezni.

A tanszékek zsúfoltsága csak viszonylagos, hiszen inkább rosszul gazdálkodunk a helyiségekkel, különösen néhány külföldi egyetemhez képest. Mindenesetre az átszervezésig a könyvtár is nyugalmas körülményeket kínál a munkához.

Az egyetemi költségvetés a műszaki fejlesztési bizottság jóvoltából kialakulásáig elég széles társadalmi szűron halad keresztül, teljesítéséről pedig negyedévenként ismertetés jelenik meg az Egyetemi Tájékoztatóban. Pénzügyi állapotaink naprakész ismerete azonban még mindig kívánivalót hagy maga után, ezért a gazdálkodás pontos követésére legújabbban egy költségvetési állandó bizottság alakult.

Mindezekből látható, hogy állami vezetésünk nem új tételek elterjesztését hallgatja. Az ifjúsági parlament tapasztalatait és nyilatkoztatottakat, hogy mi foglalkoztatja a fiatalokat, s ami rajtuk áll, mindent megpróbálunk jogos panaszait orvoslására.

A fentiekből a külső szemléző két következtetést szűrhet le. Egyrészt megköszönhető, hogy kényesítő körülmények ide vagy oda, a parlamentre rendszerint időpontban került sor, akkor, amikor az egyetem vezetőinek még nem voltak részletes információi a fiatal oktatók és dolgozók helyzetéről, megelégedettségéről, így nem is volt számukra különösebb mondanivalójuk. Másrészt pedig úgy tűnik, hogy a tervezett és végrehajtott intézkedésekről — márpedig valóban vannak ilyenek — az érintettek és általában az egyetemi közvélemény nem kap megfelelő tájékoztatást. Még hozzá, mert az e célt szolgáló fórumot, az ifjúsági parlamentet, a tájékoztatásra kötelezettek elszalasztották.

Szücs Györgyi

30 éves a Lengyel Népköztársaság

88 egyetem 360 ezer hallgató

A LENGYELORSZÁGBA

ÉRKEZŐ látogató saját szemével győződhet meg róla, hogyan épül a harmadik éve küszöbén álló népi állam Legnica, és Glogow részben-nyarvidékei, Szilézia, Konina vegyipari és energetikai kombinátjai stb. Lengyelország, amely harminc évvel ezelőtt romokba hevert, ma a globális ipari termelés szempontjából a világ első tíz országa közé tartozik.

1944–45 között szabadították fel Lengyelországot a szovjet és lengyel csapatok. Az 1945. nyarán tartott Potsdami konferencián — a Szovjetunió — határozott állásfoglalásának eredményeként a nagyhatalmak döntést hoztak az Oderától a Neissetől Keletre fekvő ősi lengyel földeket Lengyelországhoz való visszacsatolásáról.

1949-ben Lengyelország alapító tagja lett a KGST-nek és 1955-ben a Varsói Szerződésnek. A Lengyel Népköztársaság a munkás-paraszt szövetség és az egész dolgozó nép egységére támaszkodó szocialista állam. Társadalmi rendszerének alapelveit a Lengyel Népköztársaság 1952-ben hozott alkotmányja határozza meg. Az állam legfelsőbb szerve a szjejm, (nemzetgyűlés) amelynek képviselői négy évenként általános, egyenlő és közvetlen választások útján választják az állampolgárok. A Lengyel Népköztársaság szjejmje képviselői között megválasztja az Államtanácsot, amelynek jelenlegi elnöke prof. dr. Henryk Jablonski. Az államigazgatás a minisztertanács és a minisztériumok végzik. A nép vezető politikai ereje, a több mint kétmillió taggal rendelkező Lengyel Egyesült Munkáspárt, amely 1948-ban, a lengyel munkáspártok marxista-leninista szellemben történő egyesülésekor jött létre. A LEMP Központi Bizottságának első titkára Edward Gierek.

A LEMP-pel szoros szövetségben, ennek vezető szerepét elismerve tevékenykedik a parasztszág körében az Egyesült Néppárt (négysszázézer taggal) a kisiparosok, kereskedelmi és szellemi dolgozók körében pedig a Demokrata Párt (90 000 taggal).

A Lengyel Ifjúsági Szocialista Szövetségnek föderációja egyesíti a különböző körökben tevékenykedő ifjúsági szervezeteket. A háború utáni újjáépítés éveiben, majd az ország szocialista iparosításában testvéri segítséget nyújtott a Szovjetunió. Új iparágak jöttek létre, pl. a hajóépítő ipar (a világon a 12. he-

lyezett), a nehéz szerszámgépek, villamos gépek, gépkocsik ipar stb. Fejlődnek a korszerű iparágak, mint az elektronika és számítástechnika.

Az utóbbi években Lengyelország erőteljesen fejleszti gépkocsik iparát. Európában 7. helyen áll. A lengyel ipar hagyományos ágai között rangos helyet foglalt el a kohászat, amelynek központja Szilézia. Az 1950-70-es időszakban a lengyel iparfejlesztés dinamikája a legmagasabbak közé tartozott Európában. Az átlagos évi növekedés 11 százalékos. Az 1970–75. években számítások szerint a lengyel ipar termelési értéke további 43–50 százalékkal emelkedik.

Lengyelország a világ 150 országával tart fenn kereskedelmi kapcsolatot. Fő áruimporteri partnerei azonban a szocialista országok, mindenképpen a Szovjetunió (több mint 1/3-ával).

AMI AZ OKTATÁST ILLETI, Lengyelországban 88 egyetem működik, amelyekben 1972-ben 361 ezer hallgató tanult. Fejlett az általános, középiskolai (4 éves) és szakiskolai (5 éves) oktatás. A tankötelesség a nyolc évi alapfokú iskolázást követően. Lengyelország további oktatásfejlesztési programja a tankötelettség 18 életévig történő kiterjesztését irányozza elő.

Hazám külpolitikájáról elmondható, hogy aktív tevékenységet fejt ki a nemzetközi élet különböző területein. Az ENSZ egyik legintenzívebb tagállama. Lengyelország kivészi részét számos nemzetközi bizottság és konferencia munkájából (pl. Nemzetközi Konferencia Vietnam ügyében). Különösen nagy aktivitást tanúsít az európai ügyek fórumán pl. atomfegyvermentes közép-európai övezet létrehozása, majd ebben az övezetben a termonukleáris fegyverkezés befagyasztása érdekében.

Befejezésül még annyit szeretnék hozzátenni, hogy évszázadokon át sem kopott meg a lengyelek és magyarok barátsága. Országaik történelmében sok a közös momentum. Voltak közös uralkodók, együtt harcoltunk a magyar és lengyel szabadságért. Manapság pártjaink — a LEMP és az MSZMP — és kormányaink sokoldalú együttműködését tovább fejlesztjük. Népeink békében építik az új életet és haladnak a közösen választott úton, a szocializmus útján.

Jankiewicz Jaroslaw

II. évfoly. külker.

Közgazdasági könyvespolc

Tadeusz M. Jaroszewski:
Személyiség és közösség

(A SZEMÉLYISÉG KÉRDÉSEI A MAI FILOZÓFIAI ANTROPOLÓGIÁBAN — MARXIZMUS, STRUKTURALIZMUS, EGZISZTENCIALIZMUS, KERESZTYÉNY PERSZONALIZMUS)

Az élénk lengyel filozófiai élet jóval szorosabb és közvetlenebb kapcsolatban van a mai nyugati, polgári áramlatokkal, mint a miénk; hasonlóan így van ez a politikában is. Az élénk és közvetlen dialógusnak persze megvannak a maga előnyei és hátrányai. A pezsgés már önmagában megtermékenyítőleg hat; az újfajta problémafelvetések, egyes módszertani eredmények hasznára válhatnak a marxista filozófiának, szélesíthetik horizontját, bővíthetik eszköztárát. Másrészt pedig a két világrendszer harca, ezen belül pedig különösen Nyugat-és Kelet-Európa szembenállása nemcsak gazdasági, politikai, hanem kulturális, ideológiai, filozófiai feladatokat is kiró.

Ezek egy része azonban a nyugati marxistákra hárul, hiszen a modern kapitalizmus jelenségeit szükségképpen jóval érzékletesebben észlelik. A szocialista országok marxizmusa egyre inkább nemcsak a polgári elméletekkel, hanem saját lehetőségeivel kerül szembe; az első irányba mért csapások könnyen elvehetik a második irányba mérték erejét.

Némileg így járt Jaroszewski is; néhány klasszikus passzus idézésével még nem intéztük el a személyiség marxista felfogását. A klasszikusok művei nem tartalmaznak explicit személyiségfelfogást, a marxista antropológia csak kiindulópontként, filozófiai alapként szolgál. (A marxista szemlézéselmélet pozitív kidolgozásának egy nagy jelentőségű kísérlete egyébként Lucian Séve nevéhez fűződik: „Marxizmus és személyiségelmélet”, Kossuth 1971. Ebben a műben különösen sikeres

Marx emberfelfogásának értelmezése.)

Jaroszewski nem vállalkozott erre a feladatra, így nem is bukkott bele — könyve értékes mű. Értékét a mai polgári antropológiák pontos, lelkiismeretes, jó nyelvezetű elemzése, szinte enciklopédikus ismertetése adja. Mindezek miatt rendkívül jól használható, bizonyos értelemben úttörő jellegű.

Heidegger, Sartre, Lévi-Strauss, Maritain, Mounier, Teilhard de Chardin munkásságán keresztül elemzi az egzisztencializmus, strukturalizmus, neotomizmus, perszonalizmus elméleteit. A legnagyobb teret a keresztény filozófiák kapták, nyilván nem függetlenül lengyel sajátosságoktól.

Sikerült jól megragadnia — bár nem szerepel jelentőségét megillető súllyal — a strukturalista irányzatot, ezt a legújabb, és Sartre szerint utolsó barikádot, amelyet a polgárság még Marx-ellen felállíthat. „A strukturalizmus — kiterjedve az etnológia, a régészet, a kultúrantropológia, az irodalomkritika, majd ezt követően más társadalomtudományok területére is — hamarosan a társadalomtudományok egyik vezető elméleti-megismerési irányzatává lett, olyan irányzatává, amelynek — hível szerint — az a küldetése, hogy »tudományossá tegye« a tár-

sadalomtudományok kutatói-nak vizsgálódásait, azokat az »egzakt és objektív« tudományok szintjére emelje.” Ez az elmélet a pozitívizmus legújabb formája. Hatása jelentkezik például a marxizmus Althusser-féle „elméleti antihumanista” eltorzításában is. Az „eltűnt az ember”, „meghalt az ember” jelszavak azonban kimutathatóan csak a metafizikusan felfogott emberi lényeknek az emberrel foglalkozó tudományok fejlődésének hatására való „szétoszlását” tükrözik. Rámutat a szerző, hogy „sem az egzisztencializmus, sem a strukturalizmus nem más, mint az emberi gyakorlat élő dialektikája egyik oldalának (az egyénnel vagy a struktúrának) abszolutizálása, a társadalmi kötelékek dialektikus megismerési folyamatában az egyik mozzanát abszolutizálása. Így tehát még egyszer beigazolódik Leninnek az az ismert tézise, hogy „a filozófiai idealizmus a megismerés egyik vonásának, oldalának, síkjának egyoldalú, túlzott, »szertelen...« kifejlésztése (felzuzzasztása, fel-fűvése), abszolútta...”

Befejezésül: Meggyőződésem, hogy sokak számára hasznos és nagy élmény lesz a személyiség, az egyénnek ez a filozófiai körképe.

Zimányi Zoltán

KLUBELET

Vendégünk: Végh Antal

Húsz évvel ezelőtt Magyarországon azon röhögtek volna, aki azt jósolja, hogy húsz év múlva röhögni a labdarúgáson fognak. Pedig itt tartunk néhány éve már. És még mindig nem unalmas. Legalábbis ezt példázta Végh Antallal való találkozásunk, melyhez képest a gólyabáti Közgazdász-kabaré Krisztus szenvedését idézte.

Napjaink legnépszerűbb magyar írója volt a klub vendége, kinek könyvét — egy sorainkban ült tisztes, összes halánték szerint — ötmillió magyar olvassa (a másik öt meg keresi). Az érdeklődésre jellemző, hogy az esemény színteréül a zsúfolásig megtelt II. előadó kényszerült. Az est szövegíróje természetesen Végh Antal volt. Mokány ember, nem jár a szomszédba furfangért, sőt egy kis költésért se. Ha kellett, szellemi rüsztyázott, mint Kárpáti a római olimpia döntőjében, de ha kellett, a csúszós kérdéseken botlása helyett is tapsarató piruettet tudott mutatni.

Tisztelem ezt az embert, févédeli fölött is. Kiállásáért hozzáállásáért. Mert nem tartozik az ünneplők, a csak tapsoni tudók közé. Ő javítani akar. Csak hogy a pokolba vezető út is jószándékkal van kiköveve. Hogy ma ő az ünneplő — és inkább azért, hogy miért — más kérdés.

Végh Antal jött és győzött. Új barátokat szerezve a mai magyar labdarúgás ellenségeinek.

Bánki

Életünk egy napja

Régen ókor és pontosan hatra majd hattól kettőtől fél óra szünettel.

Körülbelül fél három, három felé, néha kicsit később végül legkésőbb kilenckor mert holnap reggel ótkor ugyanis pontosan hatra

Életünk egy másik napja

Régen-től est-.....ig

Földes Péter

Kollégiumi csendélet

Egy füzet még üres

Még az év eleji friss felbuzdulások idején jelent meg a „KÖZGAZDÁSZ” és az egyetemi KISZ-szervezet közös felhívása, amely azóta már — ismételt felhívás és a versenyhez kapcsolódó cikkek formájában — többször is hallatott magáról. A „Felszabadulási emlékvésény”-ről van szó.

Mindenki, illetve minden csoport számára a részvételt megkönnyíteni hivatott a verseny sokrétűsége. A benevezéssel kapcsolatos adminisztráció (mivel bármikor be lehet kapcsolódni) sem kedvetleníthetett el senkit. Am a lelkesedést valami mégis lelohasztotta, ha volt egyáltalán, pedig úton-útfélen, az újság hátsó oldalán és a zsidongóban állandóan az április 17-i határozatról beszélünk (ahelyett, hogy cselekednénk aszerint).

A verseny egyik fázisa már lezajlott, három pedig október eleje óta folyamatosan tart, némelyik létjogosultsága (a résztvevők száma alapján) megkérdőjelezhető. Például: egyfőben hét, máskor négy megfektetés (szumma szummárum, tehát nemcsak a helyes válaszokat tekintve) érkezett

a politikai tó kérdéseire.

Hatásos lenne egyetemünk napjaink (bocsássunk meg a többieknek) hallgatóinak számát (ami négyjegyű), ezekkel az adatokkal szembeállítani, de felesleges, ezek mindannyiunk előtt ismertek. Az érdeklődés úgy látszik Pécssett is

házon kívül van, a lapzártáig beérkezett megfejtések száma: nulla.

A verseny indulásakor a szerkesztőségben kaptam négy kis betűrendes füzetet: ne legyen káosz, szépen rendezten ide fogom gyűjteni (karontként, illetve az I. évfolyam) a szerzett pontokat. Még egy tollat is sikerült kikönyörögnöm, a tömördek bevezetni valóra hivatkozván. Nem volt velük sok munkám. Végig olyan érzésem volt, érdemtelennül jutottam az írószerszámba. A napokban megnéztem hát a számokat, hátha ezek fölényesen elbánnak majd érzeimmel. Már a bevezetőből is látszik; nem így történt. Még a leginkább eredményesnek mondható

könyvgyűjtési mozgalom is hagy néhány kívánni valót maga után. A verseny ezen részével azonosították magukat legtöbben. A könyvszeretet, az ajándékozás, az ajándékkapas (aki felajánlja sajátjából a nélkülözhetőket, az tudja igazán, mit jelent kapni) öröme egyesül minden alkalommal, amikor a tanyasi iskolának szent könyvekkel megrakott gyerekek kopognak be a szerkesztőségbe. Nagy Gyula (külső, II. évf.) csak maga 33 darabot, Szolnok Ferenc (I. évf.) 29-et hozott. Egyedül a külsőkeresek tettek ki magukért. (165 darab.) Egyáltalán, az ő részvételük a legpozitívabb a verseny minden területén. De mégis. November 27-ig összesen 285 kötet érkezett be. Eb-

ből 46-ot külsők (a Kertészeti Kutató Intézetből és a Műszaki Egyetemről) hoztak. Lám, csak akarat kérdése.

Aki eddig összeadott és kivont, már látja, hogy a többieknek nem sok hozni valójuk akad. A miérte az érdekeltek feleljenek, de ne valami hangzatos védőpajzzsal. Azt talán ne is firtassuk, hogy a két felsőbb évfolyamról (IV—V.) a felajánlott könyvek száma húszat sem tesz ki, fogadjuk el; igen, ők részt vehettek 2—3 ilyen könyvgyűjtési akcióban. De az I. évesek sem tettek 30-nál több kötetet az asztalra. Azt hiszem, nem fontos egy adathoz sem kommentárt fűzni, ezek önmagukért beszélnek, gazdájukat dicsérik, vagy égetik. Népgazdosaink három könyvvel jelentkeztek, a jövő tanárai, úgy látszik tudomást sem vettek a felajánlásról. Az iparkar viszont a verseny mellett ment el teljesen, s itt a belső kari vetélkedő nem lehet érv, ez még nem zárja ki a részvételt. Az iparos versenyzők számára fenntartott füzet még érintetlen: könyvet nem gyűjtöttek, politikai vetélkedőn részt nem vettek. Meddig lesz még üres? Talán még nem késő észbekapni, tenni valamit egyénileg és közösen, miközben a lapok telnek, vállalásainkat teljesítjük, s a versenyből folyó vállalásaink olyan általános erkölcsi-politikai normák, melyek a KISZ-tagságból egyenesen következnek.

— mp —

Dobos Péter:

Akarni

„az akarat nem ismer akadályt”

én először megszületni akartam s mikor véresen kilökött a test még nem tudva hogy megszülettem-e már újat újat akartam élni látni a fényt mely fogadott

élni akartam úszni a fényben mely fogadott enni akartam

hogy éljek hogy élni akarjak nevetni akartam sírni akartam

később mikor nevetnem nem sikerült akkor aludni játszani futni akartam mert azt hittem soha senki nem ér el aztán megállni akartam tanulni akartam

a sok-sok rosszat mind másnak akartam végül bocsánatot és megbocsátani sokszor akartam számtalanszor akartam megbocsátani mindig akartam

szeretni akartam mindenkit szeretni akartam ezért nem szerettem senkit igazán szeretni látni bírni akartam

magamat megismerni akartam másokat megismerni akartam mindenkit megismerni akartam a világot megismerni akartam

a világot felejtani akartam életemet befejezni akartam újjászületni akartam mindent akartam

de először megszületni akartam és azután akarni akartam!

A legrejtettebb alkotói titkokról

Hincz Gyula festőművész tárlatával kapcsolatban sok nézet, vélemény került a tagbaszakadt fickó volt a vezetőjük. Amikor odaért Vermeer van Delft egyik képe elé, a vezető megállt s így szólt: „Jó, mi?” — és mentek tovább. Ennyit magyaráznék én is.” De azután komolyabban fordítva a szót, elmondta, hogy az egyetemen úgy korrigál, ha valamelyik tanítványának nem sikerül az egyik feladatot megoldani, hogy felteszi neki a lemezjatszóra Bartók Mikrokosmoszt, s mikor végighallgatta, megkérdezi tőle, tudja-e már, hogy mit kell csinálni. Ha nem, akkor megégyezsereg hallgattatja vele. Ekkor általában már tudni szokta.

A beszélgetés vissza-visszatérő gondolata a művészet társadalmi elhivatottsága volt. A sok érdekes gondolat, amelyet Weöres az ókorból, Hincz a reneszánszból hozott példaként, s ezeket kifejtették napjainkig, végül is azt az eredményt hozta, hogy a ma művészenek elsősorban a holnap alakulására van nagy szerepe. Ez ma már nem egyetlen művész tevékenységének, hanem a művészek sokaságának naponta megújuló küzdelmes játékának eredménye lesz.

Fölmerült a kérdés, hogy vajon hogyan alakult a barátság Hincz és Weöres mester között. Mindkét művész elmondta, hogy először a másik alkotó művészetével ismerkedett meg, s csak később lettek személyes jóbarátok. A kétórás beszélgetés végén előmerült a közös Weöres-Hincz kötetek, melyeket a kollégisták hoztak magukkal, s az est dedikálással ért véget.

— chb —

Göres és Mikulás

Az idén Téliapó kicsit korábban érkezett a szokásosnál. (Legalábbis az egyetemre.) Puttonyában nem sok jót tartogatott számunkra; se egy vizsga vagy gyakjegy eltolást, hanem zárthelyik és beszámoló tömegét. A félév során különböző ismert okoknál fogva egy csomó szeminárium elmaradt, s vele együtt az akkor esedékes dolgozatok is. A különböző számonkérések ideje így rendkívül esőként, s a jelenlegi helyzet nem igazi tanulásra, hanem göresös kapkodásra, az „annyi a tanulniivalóm, hogy inkább nem tanulok” állapotára hasonlít. Nézzünk néhány számot is. Saját tapasztalatomból indulok ki, de nem hiszem, hogy ez lényegesen eltér az átlagostól. November 15. és december 6. között 9 dolgozat és 2 beszámoló teljesítése vár ránk, ez a szombati és vasárnapi napokat is beszámítva azt jelenti, hogy minden második napra jutott valami. A zárthelyik és beszámoló több, mint fele egy, vagy két alkalommal a félévi anyag 70—90%-át magába foglalta. S mivel ezek közül csupán egy tantárgy szerepel a vizsgaidőszakban, így a felkészüléshez sem kaptunk segítséget. Minden átmenet nélkül már 16-án elkezdődnek a vizsgák, ez az időszak azonban mégis jelent valami felüdülést talán, hiszen minden másnap azért mégsem vizsgázunk. Igaz,

ugyan, hogy lesz azért mivel szórakozni. Egy-egy tantárgy kiadott kötelező irodalom jegyzékéhez képest Grimm legszebb meséi szövegszámának tűnnek. Egy-egy ilyen irdatlan hosszú jegyzék az egész tantárgy komolyságát veszélyeztetheti. Hát ennyit talán előzetesként, a többitől a vizsgák után számolunk be.

— B —

Fotópályázat

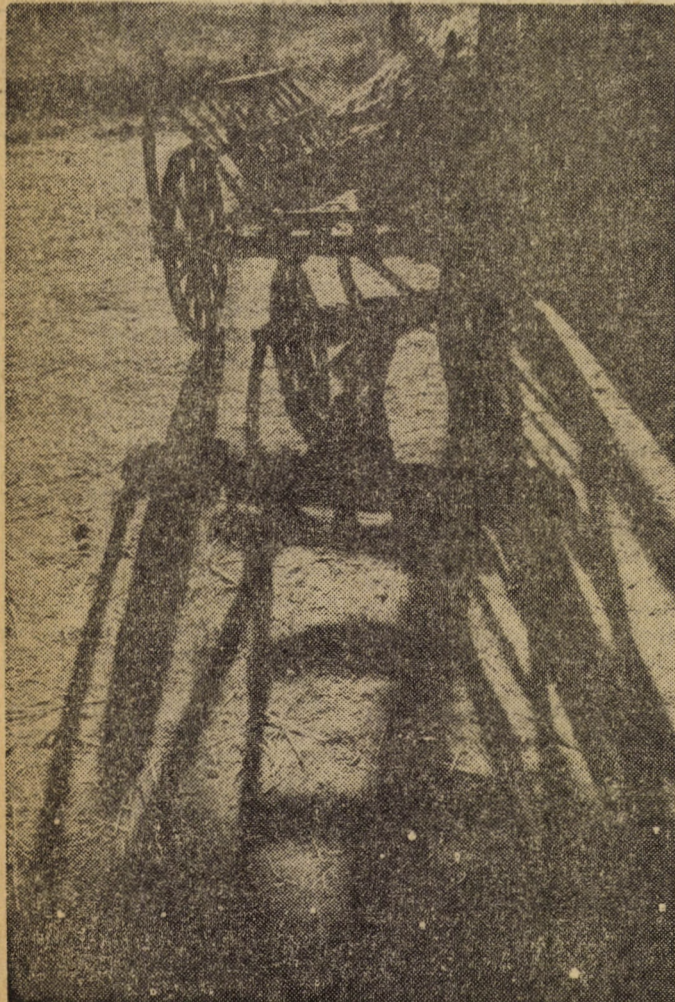
KISZ KB, a Kultúrosztály és a KÖZGAZDÁSZ szerkesztősége hazánk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából fotópályázatot hirdet.

Téma: egy-egy város vagy hazánk 30 éves fejlődése, egyetemünkön folyó tanulmányi és közösségi munka, Szovjetunió és hazánk kapcsolata az elmúlt 30 év folyamán.

Beadható: egyedi alkotások és fotósorozatok. Maximum: 10 darab kép, minimum méret: 30x40 centiméter.

Határidő: 1975. március 15. Díjazás: I. 500 forint, II. 300 forint, III. 200 forint.

A győztes pályamunkák továbbjutnak a KISZ KB országos pályázatára, és a KÖZGAZDÁSZ is leközi, valamint kiállítjuk a klubban. A pályázati anyagot a KÖZGAZDÁSZ szerkesztőségben (382) kérjük leadni.

Vas Kálmán felvétele

Kürthy Hanna rajza

Az új ötéves tervről, a beruházásokról,

az inflációról

Madarasi, Pulai és Gadó elvtárs a pénzügyklubban

Nagy érdeklődés, mintegy hetven hallgató, a tanszék összes oktatója várta a pénzügyklub ez évi harmadik összejövetelén Madarasi Attila pénzügyminiszteri államtitkárt, Pulai Miklóst, a Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettesét és Gadó Ottót, az Országos Terhivatal elnökhelyettesét, akik a hallgatók kérdéseire válaszoltak. Öröndes volt látni az írásban betervezett 23 kérdés listáját, amely a hallgatók tájékozottságáról, a problémák fontosságának érzékeléséről szóltak.

MILYEN ELKÉPZELÉSEK VANNAK A KGST-BEN A VALUTAKONVERTIBILITÁSRA?

Pulai: A szocialista országok kapcsolatai fejlesztésének komoly akadálya a jelenlegi valutarendszer. A transzferábilis rubel szűk körben működik. A komplex program hangsúlyozza a transzferábilis rubel szerepének erősítését, harmadik országok felé való felhasználhatóságát. Lehetséges-e konvertibilis valutát létrehozni? Nekünk is, másoknak is vannak elképzeléseink. Jogunk van feltételezni, hogy a jövő évben lényeges előrehaladás történik olyan rubel létrejöttében, amely bármely konvertibilis valutára átváltható.

Gadó: A pénzügyi erőfeszítések mellett ez az egyes országok áruváltásának fejlesztésétől is függ.

MIERT NEM LÉPÜNK BE A VILÁGBANKBA?

Pulai: A kapu nyitva van, rajtunk múlik, hogy belépünk-e? Milyen gazdasági előnyökkel járna? Hitelek kaphatnánk. Persze egy bankba először be kell tenni valamit, csak aztán lehet annál nagyobb összeget kivenni. Mit lehetne kapni a Világbanktól. Sokan azt hiszik, hogy félszázalékos kamat mellett ötven évre hitelt. Ezt kaphatnak a fejlődő országok, de mi hiába bizonygatnánk, hogy mi még nem is vagyunk olyan fejlettek, nekünk legfeljebb húsz évre adnának, azt is 6-7%-os évi kamattal.

A politikai megfontolások is fontosak. A Nemzetközi Valutaalap, a Világbank „előszobája”, a második világháború után kialakult erőviszonyokat konzerválta, angol-amerikai befolyás alatt áll, amit már a fejlődő országok is támadnak. Várható, hogy nem túl hosszú időn belül lényeges változások következnek. Ekkor újra értékelhetjük a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal együtt belépésünket.

TÁJÉKOZTATÓT KÉRÜNK A NEMZETKÖZI VALUTAALAP TOKIOI ÜLÉSÉRŐL?

Pulai: Ha nem haragszanak meg, én inkább a washingtoni GATT-üléssel beszélek, mert az sokkal fontosabb volt. Ismeretes, hogy a tőkés világ pénzügyi rendszerének alapját képező Bretton Woodsi rendszer megingott, míg 1972-ben végleg kimúlt. A létrehozott „huszak bizottsága” feladataul kapta az új nemzetközi valutarendszer kidolgozását. Ekkor következett be a múlt év nyarán az infláció, robbanás a tőkés gazdasági rendszerben. Sokakban felmerült a 29-33-as válság. Egyszeriben nem a monetáris rendszer reformja lett a fő téma, hanem az infláció, pl. hogyan lehet az olajmilliókat visszafolytatni a gazdaságba? A washingtoni ülés a kétségbeesés jegyében zajlott, a huszakat feloszlatták, az inflációra viszont hiába kerestek megoldást, ez a cég ezt nem tudja megoldani.

INFLÁCIÓS PÉNZ EZ A FORINT? MENNYIBEN BESZÉLHETÜNK INFLÁCIÓS GAZDASÁGPOLITIKÁRÓL?

Madarasi: Mondhatnám egyszerűen, hogy nem, de azt hiszem, nem elégedném meg ezzel a válasszal. Az infláció fogalmának megközelítése sok oldalról történhet. Önök is sok aspektusból tanulják. Várszöveg, áralakulás, gazdaságpolitika, stb. Ha a forintot

a közgazdasági környezetbe helyezem, egyértelműen nem inflatorikus pénz. Azelőtt minden áremelkedést egyértelműen inflációs jelenségként kezeltek és egyértelműen káros, elkerülendő, megakadályozandó dolognak tartották. Azóta formálódott a felfogás. Pl. terel, szabályozza a kereslet-kínálatot stb. Néhány éve nehéz volt minőségi különbséget tenni, a mi évi 2-3%-os és a vezető tőkés országok évi 4-5%-os áremelkedése között. Most ez az arány megugrott. Nálunk továbbra sem több, míg nyugaton a 10-15%-ot is meghaladja. Ott spontán, ellenőrizhetetlen, szándékuktól független ez a folyamat, míg nálunk ellenőrzött. S ez, lényeges különbség. Nem az inflációt tartjuk kézben, hanem az inflációhoz vezető folyamatokat. Gazdaságpolitikánk nem bázisoz az infláció segítségével (pl. jövedelemátmosztató hatás kiaknázása a felhalmozás javára). Alkalmazkodni vagyunk kénytelenek a világpiachoz, de jövedelempolitikai intézkedésekkel azonnal egalizálunk, sőt ezek inkább növelik a lakosság jövedelmeit.

Pulai: A hitvánál lényegesebbnek tartom, hogy milyen a pénztulajdonosok közérzete. A lakosság a piacon azt látja, hogy sok minden drágább. Beteges vásárlási láztól nem mégsincs. Idén a betétállomány 15%-kal, 9 milliárd forinttal nőtt, nem is számítva a számlaszámokban elhelyezett bankjegyeket. Miért nincs láztűnet? Azért, mert a pár százalékos növekedés nem lépi át azt a határt, hogy eriaiat „a forinttól meg kelljen szabadulni”. A vállalatok is befektetnek, beruháznak, termelnek, és nem akarnak megszabadulni forintjaiktól”. A pénztulajdonosok viselkedése tehát ne mutat inflációra. Ha az áremelkedéssel párhuzamosan javul az általános környezet, nő a realbér, a választék, akkor nincs inflációs folyamat. De mindennap tenni kell azért, hogy a jelenlegi világgazdasági helyzetben ne váljék az.

AZ V. ÖTÉVES TERVBEN MENNYIBEN VÁLTOZNAK A GAZDASÁGPOLITIKAI CÉLKITŰZÉSEK?

Gadó: A kérdés kapcsolódik az előzőhöz. A várható külső és belső feltételekből indulunk ki. A tőkés infláció hatását mi is érezzük. Újságokban olvasható volt, hogy idén az exportár növekedése az importárak növekedése alatt maradt. Ez a nemzeti jövedelem 4-4,5%-át, a növekmény 70%-át felemészti. Ennek ellenére sem csökkentettük az import felhasználását, külföldi adósság, költségvetési terhek rovására. Idén ez még nem okozott különösebb problémát, hiszen 1972-73-ban éppen ellenkező folyamatok voltak, így mondhatjuk, volt miből megoldani. De a tendencia várhatóan folytatódik, s emellett rajtunk kívüli okok következtében külföldi hitelek felvétele is nehezebbé válik.

A belső feltételekről. Növekszik az eszközigényesség, több munkaerővel nem nagyon számolhatunk, a fejlődés ütemét tehát az fogja meghatározni, hogy mennyire tudjuk növelni a hatékonyságot. Ennek érdekében sokat kell tennünk. Várható, hogy fejlődésünk üteme lassúbb lesz, évi 5-6%-os nemzeti jövedelememelkedést tervezünk. Valamivel nő a felhalmozás részaránya, az életszínvonalpolitikában évi 4-4,5%-os fogyasztásnövekedést tervezünk, további segítséget a gyermektartáshoz. A nyugdíjak kérdésében is lépünk kell.

MIKOR VÁLÍK PIACIBBA A BERUHÁZÁSI HITEL?

Pulai: Bizonyára arra gondol a kérdező, hogy mikor adjuk a hiteleket a jövedelemzés sorrendjében? Sokáig Ha majd kevesebb lesz azoknak a szükséges, elsőrendű fontosságú, de kisebb jövedelemzést biztosító beruházásoknak a száma, amelyekre

nincs elég saját erő fedezet, s ha majd árrendszerünk kevésbé fog torzítani, a tényleges jövedelemzést fogja kifejezni. 1980-ig a jelenlegi helyzet változatlan marad.

MELYEK A BERUHÁZÁSOK ELHÚZÓDÁSÁNAK OKAI?

Madarasi: Ismeretes, hogy túl sok beruházás indult meg egyszerűen, mindenki biztosítani akarta magát, feleslegesen lekötve a kapacitást arra is, amit csak később szándékoztak megvalósítani. És emellett az ismert állandó okok a szervezésben, a vezetésben, a döntésekben, a kivitelezésben. E problémák megoldása nem egyszerű. Pl. gyakran nem tartják be a szerződéses fegyelmet. Tehát erősítsük a szankciókat? Ettől még nem tártuk fel azt, hogy miért nem teljesítik, miért nem teljesíthetik a feladatot. Tervezők, beruházók, kivitelezők közös érdekére kell apellálni? Véleményem szerint esetleg érdekelletéiket lehetne jobban kihasználni. A sok problémához egyidejűleg hozzányúlni szinte lehetetlen és reménytelen vállalkozás. A megoldás egyik útja lehet, hogy néhány problémára koncentrálunk, s az néhány beruházásnál megoldva kedvezőbb pozícióból folytathatjuk a harcot. Pl. tűzzük ki célul, hogy a központi beruházások közül 15-nél javuljon meg a munka. Ez kisugározhat az egész beruházási folyamatra.

Gadó: 1975-ben hét beruházást emelünk ki, ezeknél a beruházás és kivitelező minisztérium programot készít a beruházás gyorsításának lehetőségeire.

HOL TART A KIEMELT FEJLESZTÉSI PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSA? TERVEZÜNK-E ÚJABBakat?

Gadó: A kiemelt fejlesztések jól haladnak, egyedül az alumíniumipari programban van elmaradás. A számítástechnikai programban változások történtek, a KGST-együttműködés itt egy kicsit döcög. Befejeződik a közúti járműfejlesztés és a könnyűszerkezeti építési mód elterjesztése, a többi átnyúlik az V. ötéves tervre. Új nagy cél egyelőre nem szerepel terveinkben.

INFRASTRUKTURÁLIS BERUHÁZÁSOK TERÜLETÉN HOGYAN HOZHATÓ BE LEMARADÁSUNK?

Gadó: A következő ötéves tervben részarányukat nem tudjuk növelni, a lakás kivételével lemaradásunk lényegesen nem csökkenthető. A jövőbeni lehetőségek elsősorban a hatékonyság javulása terén elért eredményeinktől függnek.

A KORMÁNYINTÉZKEDESEK KIEMELT 50 NAGYVÁLALAT HOSSZABB MEGFIGYELÉSE MILYEN EREDMÉNYT HOZOTT?

Gadó: A megfigyelés eredménye pozitív, bizonyítani lehet, hogy e vállalatok helyzete nem olyan rossz, mint ahogy ezt 1972-ben sokan vélték. Különleges beavatkozásra nem volt szükség. Munkaerőhelyzetük átlagos, a jövedelemzésben valamivel kedvezőtlenebb, exportjuk gyorsabban nő. Tervezésbe való bevonásuk, a kapcsolatok intenzívebbé válása a központi szervekkel öröndes és hasznos a jövőre nézve is.

A pénzügyklub nevében Hágelmayer elvtárs köszönte meg a vendégeknek a kimerítő és alapos válaszokat, s hogy nagy elfoglaltságuk közepette is tudtak időt szakítani a hallgatókkal való találkozássra. A jó hangulat folytatásaképpen a hallgatók meghívták az oktatókat egy kis beszélgetésre, s ekkor már a poharak is előkerültek. A pénzügyklubot csak dicséret illetheti egész évben végzett magas színvonalú munkájáért.

Farkasházy Tivadar

Tudnak küzdeni a lányok

Egyetemünk női röplabdázói az utóbbi időben igencsak kitettek magukért. Októberben Nyitrán II. helyen végeztek egy hatos tornán, idehaza az MNK-ban bejutottak a legjobb 8 csapat közé, míg a Nemzeti Bajnokságban pillanatnyilag az előkelő III. helyen állnak. Persze, nem volt mindig ilyen rózsás a kép. A csapat 1970 óta állandó tagja az NB I-nek. Abban az évben a 8. helyet szerezték meg, azóta pedig fokozatosan felfelé törekedik az együttes a bajnoki táblázaton. Legutóbb már ötödikek voltak. De tavaly kisebb-nagyobb gondok jelentkeztek a csapat körül, sérülések, fegyvelem, edzőprobléma. Az események odajutottak, hogy a múlt évi bajnokság befejeztével új edző került a játékosok mellé, Nagy Béla. Az ő munkájával igen elégedettek a szakosztályban, a jó munkáját a fenti eredmények is bizonyítják.

Nagy Béla jelentős hiányszakokat felvonultatott csapatot vett át. Tanulni kellett az ejtést, az ütést, a blokkolást is. (Jelenleg, Adám Andrásné intéző szerint, a közzgázosok sáncolnak legjobban az NB I-ben.) Sokat fejlődött a lányok játéktudása tavaly óta, Közülük is legfőképpen Biszku Évát, aki a válogatott biztos pontja lett, s részt vett a nemrég befejeződött mexikói VB-n is. De válogatott kerettag lett Biszku Zsuzsa és Szatmári is. A volt válogatott Gál Mária, aki egy év kivárással igazolt át a Közzgázra a BKV Előreből, már felépült sérüléséből. Végre most összesen már mindig a legjobb hatos léphetett pályára, s elérték, hogy az ellenfelek kezdenek tartani a Közzgától. Kiegyensúlyozott a csapat, jó a hangulat, s jönnek az eredmények. Tudnak küzdeni a lányok, de még nem kelően rutinosak. A gárda korátalaga 24 év, igazán jó, magassági átlaga pedig 178 centiméter. Az együttesben két Közzgáz-hallgató és három Közzgáz-oktató játszik, a többiek függetlenek egyetemünktől. Nem kell azonban csodálkozni azon, hogy kevés a Közzgázos ebben a csapatban, hiszen mégiscsak NB I-esekről van szó, s a hallgatókból nem tevődne ki egy név, I. osztályú együttes. (A működő hallgatók csapata egyébként a Budapest I. osztályban szerepel, s ez az NB I-esektől függetlenül működik). A szakvezetés szerint benne van a csapatban a bajnoki III. hely, s ezt tűzték célul a következő bajnokságokra. Az idén a III., V. hely volt előirányozva. Bár legutóbbi rangadó-jellegű mérkőzéseiket rendre elvesztették. (Vasas Izzó, Bp. Spartacus.) Mégsem forog már veszélyben az ötödik hely. Ez is szép eredmény, de titkon azért valamivel előkelőbb helyzetben reménykedtünk, főleg a bajnokság bizonyos szakaszaiban. A következő évek feladata pedig arról az ötödik helyről való előrelépés. S, mivel az egyetem messzemenőnkig támogatja a csapatot (felszere-

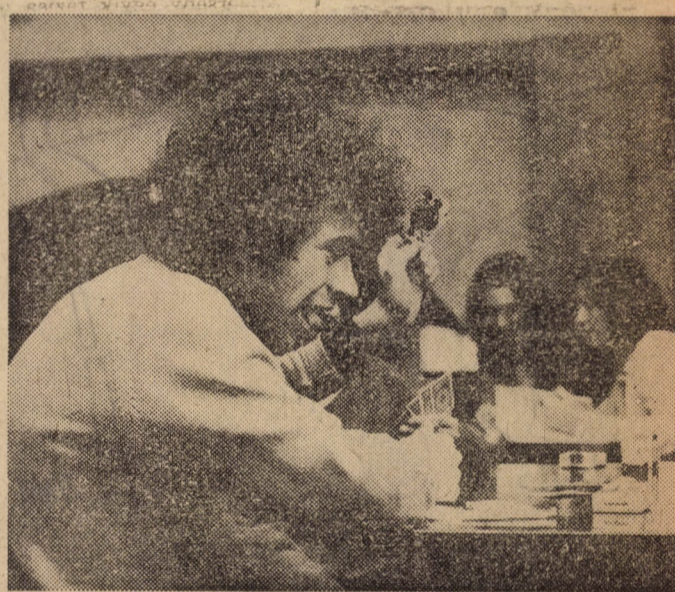
lés, terem s ami a játékban kell, minden megvan), bizunk a lányokban, hogy elérik a kitűzött célt. De segítségükre őket odaadó szurkolással, amit kérnek is tőlünk.

A lányok októberi, nyitrai sikeréről a napilapok s a televízió, már rövid hírből beszámoltak. Most valamivel részletesebb ismertetőt kapunk Tóth András szakosztályvezetőtől:

„Korábbi kapcsolat alapján hívta meg csapatunkat a nyitrai pedagógiai főiskola az eredetileg nemzetközinek szánt versenyre. A többi külföldi csapat azonban nem érkezett meg, így a hatos tornán együttesünk öt csehlovák csapat társaságában szerepelt. A II.

helyen végeztünk, de több szerencsével meg is nyerhettünk volna a tornát. Fő célunk ezzel a versennyel a felkészülés volt, s ez, úgy érezzük, sikerült. Nagyon szívélyes vendég-látásban volt részünk Nyitrán, s azt terveztük, hogy decemberben vizontlátogatásra hívjuk meg a főiskolásokot, s hazai csapatok részvételével, mi szervezünk versenyt. Egyébként megpróbáljuk rendszeressé tenni ezeket a látogatásokat, (legalább évente), mert ez igen hasznos lenne a felkészülés szempontjából. Másik kérdés az, hogy a felkészülés szempontjából is. Másik kérdés az, hogy a felkészülés szempontjából is. Másik kérdés az, hogy a felkészülés szempontjából is.

Borsi László

Szenvedély

Fotó: Eszes

Marosánnal a bármásban

Az általános kari párttörténeti sorozat vendége volt Marosán György. Mivel a klub szükségnek bizonyult, átvonultunk a III. előadóba, amely dugig megtelt.

Fél hétkor bejött Marosán elvtárs, rövid bemutatkozás után 80 perces előadást tartott a munkásegyesről — történelmi visszatekintéssel —, miközben futólag érintett jó néhány aktuális kül- és belpolitikai problémát.

Soha még ilyen szónokot nem hallottam! Lenyűgöző egyénisége, sugárzó őszintesége és hite, a munkásosztály iránti elkötelezettsége rendkívül szuggesztív hatást tett rám. Noha néhány kérdésben nem értettem vele egyet (nem tettszét hogy néhányszor kiszajfította magának a történelmet; véleményem szerint sok kérdésben eltúlozta a szakvezetés szerepét; s a legnagyobb hibának azt tartottam, hogy a munkásosztály érdekeit gyakran elszakította a többi osztály és réteg érdekeitől). mégis kitűnőnek találtam előadását (vagy beszédét?).

Egy dolog azonban nagyon

zavart. Az eredeti téma ugyan-az a munkásegyes és az 1948-as egyesülési kongresszus volt (ez megfelelt a sorozat koncepciójának). Mivel erről Marosán elvtárs alig beszélt, érintett viszont sok aktuális kérdést (mégpedig jó néhány kritikai megjegyzést is tett, meglehetősen kihasználva rendkívül egyéni helyzetét, ő ugyanis több évtizedes politikai vezetői tapasztalattal és kiváló információkkal rendelkezik, ugyanakkor ma semmilyen politikai funkciót nem tölt be, így bizonyos fókig kívülállóként is bírálhat), várható volt, hogy a hallgatóság mindenről kérdezi majd csak az egyesülési kongresszusról nem.

Így is lett. Volt néhány sztereotíp, s néhány teljesen általános kérdés — mi a véleménye az utolsó 10 év gazdaságpolitikájáról, mi a véleménye a KISZ-ról, vissza lehet-e élni a szakszervezet vétőjogával, véleménye szerint mit jelent ma egy munkásnak a szakszervezet?

Marosán elvtárs minden kér-

désre válaszolt röviden, de majdnem minden kérdésre vonatkozott egy megjegyzése: „miért kérdez olyat, amire maga is tudja a választ”. S ezzel gyakorlatilag le is zárta a kérdéseket.

Két probléma merül itt fel egyszerűen miért kérdezzünk ilyen rosszul (s helyenként ilyen kaján rosszulindulattal)? De a másik kérdés a fontosabb.

A két munkáspárt egyesülése a magyar munkásmozgalom egyik legfontosabb és legérdekesebb fejete, melynek eredményei, következményei és problémái ma is hatnak. Erről (pontosabban az egyesülés legmagasabb szintű előkészítéséről és lebonyolításáról) ma már csak két komoly szemtanú beszélhet. Kádár János és Marosán György. Sok fontos és érdekes részletet, tény, összefüggést ismerhettünk volna meg Marosán György révén.

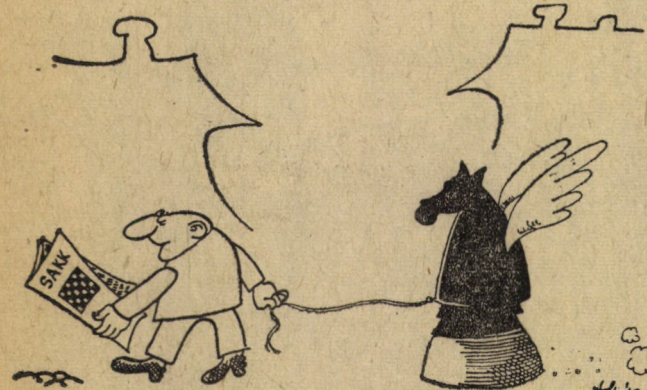
Bármilyen érdekes és helyenként lebilincselő is volt Marosán elvtárs előadása (s bármilyen sokat tanulhatunk is előadói és vitastílusából), mégis sajnálom ezt az elszálasszott lehetőséget.

Csáki György

VÉRADÁS

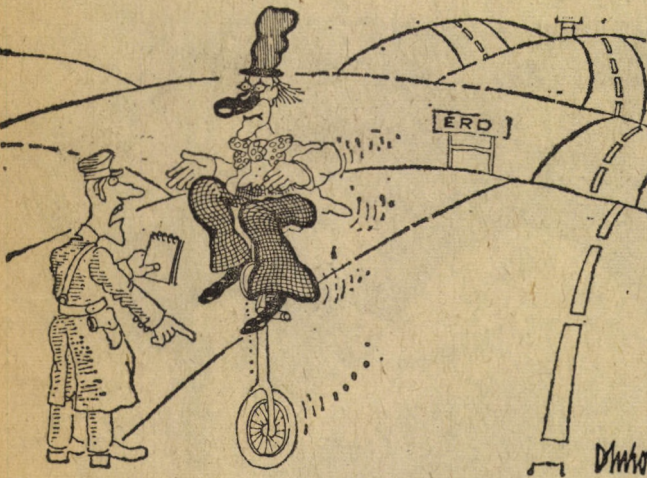
Üzemi szarka

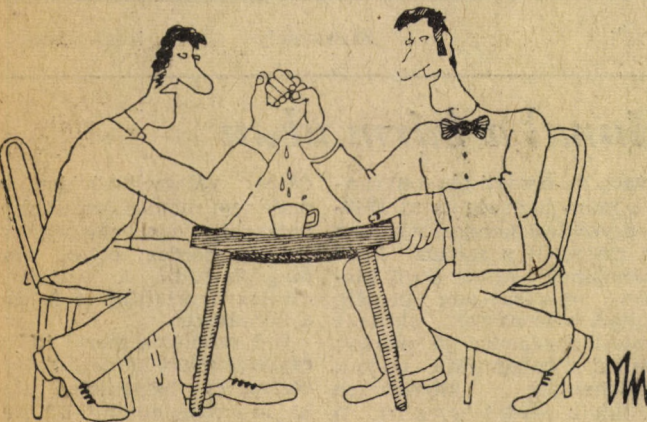
Szakiró

Akupunktúra

Hol a lámpa, hol a fék?

Elég lesz bele a citrom?

Dluhopolszky László rajzai

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként s tanulmányi időszak alatt

Felelős szerkesztő:

PARKASINSZKY TIBORNE

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.

Telefon: 257-207

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat

Budapest VIII., Blaha 6. tér 3.

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Készül a Szikra Lapnyomdában

A Rém

Szomorú, szürkésvidám este volt. Sűrű köd ereszkedett a városra. A Duna túlsó partjáról csupán a Közgazdasági Egyetem foltokban kivilágított épülete és a gyéren pisálkáló Matróz csárda felirat látszott. Néhány baljós jel mozgott csak a sötét utcákon; egy háború előtti 49-es villamos, egy vaskalapos professzor és a félvíz vizsga Távoli mennydörgés, valamint özv. Sztrapacska Szimzenné takarítónő éles kiáltása hasított bele a sejtelenesen csendes éjszakába. Sztrapacskané ekkor fedezte fel a menza hátsó lépcsőjén holtan heverő Rémet. Szerencsére még volt annyi lélekjelenléte, hogy telefonon értesítsen a történetekről. Természetesen már másnap délelőtt berohantam, pedig csak előadásom volt. Minden eshetőségre félkészülve egy sonkás zsemlével a kezemben futottam lélekszakadva a Rémhez. Megérezte a koncentráltan ráirányuló figyelmet, mert hirtelen hatalmasat ordított, (egy igazi Rém sohasem hal meg) amire nem figyeltem fel senki, bár többen alítólag azt hitték, hogy a menza macskája nyávogott.

A Rém egyébként rém szimptomikus, csendes, halkszavú lény volt, az ordítás csupán toglalkozási ártalom, egyszerűen ez a dolga.

Hihetetlennek tűnt először mindez. Elhatároztam, megszólítom; — Kedves Rém, hogyan süllyedt ilyen mélyre, egészen a menzáig?

Ő szomorúan kivillantotta sárgás-fehér agyaráit, s így szólt: — A közönyösség okozta nálalomat, de kezdjük az elején. A világ sok-sok helyén megfordultam, egy-egy mosolytól sokan felfordultak már. Azon a bizonyos napon,

még sikerült egy könyékbeli részemet halálra rémszítenem, bejöttem az egyetemre, s akkor ért az első csapás. „Rámosságom” a portásra, aki erre teljes lelki nyugalommal azt kérdezte, hogy kit keresek. Ekkor még nem tulajdonítottam nagy jelentőséget az ügynek, egy hanyag mozdulattal félrelöktem, s felrohantam a lépcsőn egyenesen a KISZ Bizre. Egy fiú egy lány könyvébe mélyedt, tanultak rajuk üvöltöttem, erre azt felelték valamelyikük hogy mit tudom én ki nincs bent. Berohantam a könyvtárba, ahol még tisztességesen levegőt sem vettem, már csendre intettek, majd szűrős szemmel megkérdeztek, kaptam-e már tájékoztatót, vagy mit. Benyitottam egy szemináriumi rás, elüvöltöttem magam, mire a válsz egyöntetű „helyes a bűvés” volt. Esztvesztve rohantam a klubba. Na majd most, gondoltam! Oriásit kiáltottam. Semmi. Még egyet. Ismét semmi. Harmadszorra már nem kiálthattam, mert odajött egy jól megtermett legény s közölte, hogy ki vagyok tiltva. Kezdtém pánikba esni, de hát régi Rém vagyok én. Gondoltam, ha alapítók egy tanszékét, az lesz a legrésebb. Beadtam egy kérvényt, melyben tisztelettel indítványoztam a Rém Kar létrehozását, melyen belül rémkereskedelmet, rém-irányítást és rémügyeket oktattam volna. Azt a választ kaptam, hogy ezen az egyetemen ilyen rémes dolgokat nem lehet tanítani. Türelmem és élelmem fogytán volt, így elindultam a menza felé. A lépcsőn elvesztettem lelki egyensúlyomat, lezuhantam s meghaltam.

— B —

Halász Géza rajza

Hacsak és Sejó

— Honnan, honnan kedves Hacsak?

— Egyenesen a KISZ-gyűlésről.

— KISZ-gyűlésről? Miért, nagygyűlésre nem telt, vagy nem voltak hozzá elegendek?

— Maga még nem hallott a KISZ-ről?

— En? Dehogynem, ha a KISS-re gondol, jól ismerem.

— Ember, a KISZ az egy rövidítés!

— Hol nyaralt maga, hogy állandóan selypít?

— Szegeden.

— Ja, akkor nem selypít na, miről van szó?

— A KISZ, a magyar fiatalok szervezete. Az idén frissítésképpen új rendszert vezettek be. Mindenki vállal valami tesztelő-álló feladatot.

— Maga azt vállalta, hogy egész évben selypíteni fog?

— Mit marhaskodik, ez nagyon komoly dolog.

— Tudom, de gondolja, hogy most egyszerre mindenki szörnyű aktív lesz? Mindenki kap

valami fiktív feladatot, s papíron majd valóban úgy tűnhet, mintha...

— Hacsak a KISZ-vezetőség nem ellenőrzi, nekik többek között ez a feladatuk.

— Ez a fiktív feladatuk.

— Nyomatékosan aláhúdom, s ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy ez a céljaink eléréséhez vezető hosszú út egyik rendkívül fontos mérőföldköve lehet.

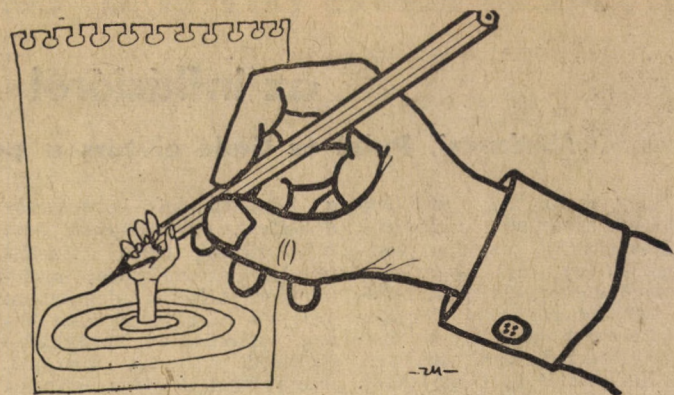
— Hol szedte fel ezt a stílust? Elhiszem, hogy jelentős ügy, de miért kell ötször annyit beszélni, mint amennyi szükséges. A lényeg úgy elbűjlik, hogy még edzett újságíró sem találja meg.

— Magával nem lehet komolyan beszélni. Mi jó magának?

— Sok minden, de nem fogadom el rögtön, maga viszont nem nagyon kételkedhet, biztosan jobban is szeretik.

— Na, mars ki!

— B —

Halász Géza rajza

Álmok

Egyszer régen nagyon sokat sakkoztam, aminek következménye az lett, hogy egy éjszakán azt álmodtam: hogy sakkbábú vagyok. Lehet, hogy paraszt, lehet, hogy ló, ez rám nézve mindegy volt, azt tudom, hogy nem király, mert leütöttek. Erre ébredtem fel. Most képzeljük el, mit fogok én álmodni, mondjuk a számítástechnika vizsga előtt.

Mikor a lelkemben dúló inputokkal álomra hajtom fejem, középen áll a számítógép. Hangosan felröhög, amikor meglát. Megint itt ez a balfácán: mondja. Most vagyok itt ötödikször ugyanazzal a programmal. Első alkalommal egész vidáman viselkedett, de már a negyediknél kissé ideges volt, többször sértő megjegyzéseket tett rám, kijelentette, hogy ő már öreg számítógép, de ilyen még nem volt a pufferejében, sőt, amikor közelebb mentem hozzá, meg is akart pofozni. Pedig első látásra nagyon barátságosnak tűnt, szépen ki volt fejte rajta az ősi jelmondat. Például: „Kerek szegfű szarkaláb, pufferban az igazság”, meg „Honnan jöttél, te kis input, az én hazám szép Lilliput”. Sőt, ha nagyon jó kedve van, énekelni szokta

kedvenc nótáját: „Ez a mágnes lemez, de üres, de üres. Amott jön egy output, de tüzes, de tüzes.”

Hát most nincs jó kedve. Elindul a program, fenyegető morogni kezd először, majd kitépi magát talpazatából, és nekem ront, meg akar harapni. Rémülten menekülök. Már-már utolér, mikor sikerül felednie.

Vagy vegyük például az analízist. Ez még jobban indul. En vagyok a Lagrange-féle maradéktag. Igen, az a randa, ott a sor végén. No, mindegy, persze megint hátra raktak, igaz viszont, hogy nekem KSZIm is van. Nem tudom, ugyan, hogy mire jó, de apám mindig mondta, „ne búsulj fiam, hogy olyan nagy a fejed, akarom mondani a számláló, KSZI nélkül nem függvény a függvény.” Mit tetszik mondani, hogy nálam a kis epsilon is nagyobb. Röhhög-nöm kell, bizonyítsa be. Mit mond, hogy én már majdnem nulla vagyok, nem is egy, hanem kettő? Azzal szemtelenkedjen, akinek KAN volt az abszolút értéke. Bumm... Na, képzeljük el, ezek után a vizsgák csak szelíd kérdézősködésnek hatnak.

Tombácz Endre

Halász Géza karikatúrája

Sportközvetítés

Kedves hallgatónk! Egy távoli, kissé zombékos tájékról jelentkezünk, a híres Cethalléből, ahol éppen a vívás selejtező döntőit bonyolítják. Kell is ez kedves közönségünk, mert igencsak sok a selejt. Most vettem egy pár nylonharisnyát, s mondhatom, minden második selejtes.

De most tereljünk figyelmünket a vívárra! Feszült pillanatok... A két versenyző... Már... A páston áll... egymásnal szemben, derék fiúk ezek, ahogy így egymással szemben állnak, ki hinné, hogy nemsokára vívni fognak. Elcsendesül a Cethallé közönsége. Egy pissenés sem hallatszik. Az idegek is pattanásig feszültek, a pattanások is. A páston, talán még nem is mondtam, a magyar Német János és a svájci László Magyar. A két fiú még mindig áll egymással szemben, néhány pillanat...

Itt zárójelben említem meg, hogy az előző asszóban egy francia és egy kanadai vívott egymással, a francia Kovács és a kanadai Szabó. (Tessék Józsikám, nem jól hallok, mit akarsz mondani? Igen, várj egy kicsit, mindjárt kiveszem a két aranyrudat a fülemből. Hallak Józsikám, mi a helyzet ott nálatok a Nagyóhallásban? Hogy megvetted a Pityunak azt a

levist? Nagyon helyes. És a lemezek? Három dolcsi? Nem baj, majd Pesten eladjuk négyeszáért. Szervusz Józsikám, este majd összefutunk valahol. Te is kocsival leszel, ugye?)

Kedves közönségünk. Még mindig itt gyunk a Cethallében, ahol a magyar Német... de nicsak, hát nem vége lett a mérkőzésnek? Német Jancsi olimpiai bajnok lett! Olimpiai! Jancsi lett! Német! Nem, nem német, egy magyar fiú. A magyar Német legyőzte a svájci Magyar. Nem, Magyar nem magyar, vagyis régebben... De nicsak! Ez nem lehet. A román vezetőbíró a svájci Magyar hozta ki győztesnek. De hisz ez is nagyszerű! Kedves közönségünk! Mégis magyar győzelem a Cethallében, kell-e ennél szebb ma este-re egy riporternek?

F. P.

Helyesbítés

Mindenféle híreszteléssel ellentétben az ipari kári Politikai Staféta alapszervezeti vetélkedőszózat győztese az ipar III/1. szerviz elemző csoport lett. Az előző számban — az ipari kári politikai napok értékelése című cikkemben — elkövetett tévedésemet elnézésüket kérem.

(Schultz)